

داستانا زه‌مبیل فروشی

د بیرهاتنین پیشمه‌رگه‌یه کیدا

داستانا زه‌مبیل فروشی

د بیرهاتنین پیشمه‌رگه‌یه کیدا

نشیسین و کومکرن: کاروان مغاوير شیلانی.

پلداچوونا زمانی: حه‌سنه حاجی.

دیزاينا به‌رگی: کشان نه‌سرمدين.

دیزاينا نافه‌رۆکی: جاسم سه‌بری.

چاپ: ئىيكتى ۲۰۲۱

تىرارى: ۵۰۰ دانه.

زماره‌يا سپاردى: (۲۱ / 2548 - D)

چاپخانه: تهران_ئيران.

ودشانخانه: كتىبخانا جزيرى.

کۆمکرن و نقیسین

کاروان مغاوير شیلانی

دیارگو بو:

ئەوان قەھرەمان و چاقنەترسىيەن

گيانڭ خۇه يەڭ پىرۆز بو

بىز اقا رۈزگارىخوازا كوردىستاننىڭ كرييە قوربان.

ھەر دەسا بۇ:

گيانڭ پاكىڭ بابى من

ئەۋىڭ تەمدەنلىڭ خۇه بۇ دۇنكىرنا دېكىا مە كرييە شەمالىك....

سپاسى بۇ:

- خودايىن وزن ئەف شىيانە دايىنە من هەتا كو من شىياتى قى
پەرتووكى ب دوووهاهىك بىنر.
- ھەردەو وامەستايىن زۆر بەرىز (د. فاخىر حەسەن كولى) و
(كاروان سالح كولى) وەكىو رىئىشاندەرلىن من بۇ نەيىسىنەقى
پەرتووكى.
- سپاسىيەكا بىيىنۇر بۇ وان ھەقسىنگەرلىن بابى من ئەويىن
دەرفەت دايىنە من، ئەز چاپىيىكەفتتىان ل گەل ئەوان ئەنجام
بدەر.
- سپاس بۇ ھەر لايەنەكى پشتەقانىيىا من كرى.

نافه‌رول

۵	پیش‌گوتنا نشيسيه‌ري
۱۱	چاوانیبا رویدانا شورهشا (۲۶) گولانی
۱۵	جهی ستراتیژی یي زه‌مبیل فروشی
۱۷	کورتیبيه‌ك ل دۆر ژياننامه‌يا نشيسيه‌ري داستانی
۲۶	داستانا زه‌مبیل فروشی
۴۶	ئەنجامین داستانا زه‌مبیل فروشی
۴۹	بارودخی باتیفا د ماومی داستانیدا
۵۳	سەرەدمىريبا ھىزىن رېيما بەعس بەرامبەر تەرمى پیشمه‌رگەيان
۵۶	کورتیبيه‌ك ل دۆر ژياننامه‌يا شەھيدىن داستانا زه‌مبیل فروشی
۶۲	کورتیبيه‌ك ل دۆر ژياننامه‌يا چەند فەردىماندىيىن داستانا زه‌مبیل فروشى ..
۸۳	دەستنشيسي شەھيد مغاوير شیلانی
۹۲	وينه‌يىن شەھيدىن داستانا زه‌مبیل فروشى
۹۶	وينه‌يىن بەشه‌ك ژبه‌داربۇويىن داستانی
۱۰۷	وينه‌يىن دەقەرا داستانلى ھاتىيە ئەنجامدان
۱۱۰	ليستا ژىيەران

پیش‌گوتنا نشيسيه‌ري

ل دەستپىكا ژيانا مرۆڤايەتىيى ل سەرگەردۇونى و سرۆشتى خودايى، مرۆشان ھەست ب ئاڭنجىبۇونا خوه كرييە و ھەردەم بەرەقانى و بەرگرى ژەبۇونا خوه كرييە ژەر دېمىنەكى و مىن ھەلبۈزارتىيە ژ پىخەمەت ژيانى.

كوردستان كەفتىرين جەي ژيان و ئاڭنجىبۇونا مرۆڤانە ل سەر ئەردى، ل گەل پىشكەفتنا جىهانى و پەيدابۇونا ھىزوبىرىن نەتەوايەتى د ھىز و فەلسەفە يا فەيلەسۋىق مەزنى كورد ئەحمدەدى خانى ھاتىيە ئافپاندن.

ل سەردەمى بەرپابۇونا شۆرەشىن نەتەوايى ل ئەورقىپا و پەيدابۇونا سنقران، كوردان ھەول و بىزاقىن مەزن كرييە داكو كىانەكى سەربىخوھ و ئازاد بۆ وەلاتى خوه دانن، ل دەمى مرۆۋە دىرۇكاكا گەلىن بىندهست دخوينىت ب تايىبەتى يا مللەتى كورد دى بىنى ب درىزلاھىيا بىزاقا بىزگارىخوازا خوه يا نەتەوايەتى گەلەك ھەول و بىزاقا و شۆرەش و تىكۈشان ژبۇ گەھشتىنەناسەيەك ئازادىيى ھاتىيە كرن.

مرۆڤ بھایي ئازادىيى نزانىت هەتا بندەست نەبىت، پېنگىن ئازادىيى پرانييا جaran ژ بۆ گەشتىنا قى ئارمانجى، زيان ل بەرسىنگى وان دووتا بۇويە و ھەمى دەمان گيانى خوه يى پىرۆز دانايە بەر مەرسىييان و پىشكىشى ئەۋى ئاخى و ئازادىيى كرييە.

شەھيدبۇون ژپىخەمەت ئازادىيى و سەربەستىيى پۇومەتكە ماھىنە ل دەڤ مۇرۇچ و مللەتىن سته مليكىرى، لەورا ئەڤ پۇومەت و نافە نابىيە بەھرا ھەمى كەسان.

بى گۇمان ئارمانچ ژ كۆمکن و دويقچۇون و نقيسىينا قى داستانى وانەيەكا گرنگە بۆ نىشى داھاتووئى، داكو بىزانن چەند خوين و قوربانى و ماندىبۇون ھاتىيە دىتن بۆ قى ئازادىيى ئەفرۇ ئەم تىدا دىزىن.

دەستپىكى هىزا نقيسىينا قى پەرتۈوكى بۆ سالا (٢٠١٨)-نى دىزقپىت پىشى ئەندىن جaran ژ زارده قى چەند ھەۋچەپەرىن بابى خوه من پويىدانىن ئەقى داستانى گوھ لى بۇون، بۆ من بۇويە جەھى گرنگىيپىدانى و بۆ ماوهىيى نىزىكى چار سالان من دەست ب كۆمكىنا پويىدانىن ئەقى داستانا مەزن كرييە.

ھەروەسا د ماوهىيى كاركرىتىدا تۈوشى چەندىن ئاستەنگان بۇوم هەتا كو من شىايى دەستنېمىسى ئەقى داستانى بەدەستقەبىن، ژېر كو مەترىسييا ژناقچۇونى ل سەر ئەقى دەستنېمىسى ھەبوو، ھەروەسا من شىا چەندىن چاپېكەفتنان ل گەل چەند فەرماندە و ھەۋچەپەرىن بابى خوه ئەۋىن د ئەقى داستانىدا بەشدار بۇون ئەنجام بىدەم.

ئەقى داستانا مەزن گەلەك سەرنجا من راکىشايە و من وەك ئەركەكى نەتەوايەتى ھەست ب بەرپىسياره تىيى كرييە هەتا بشىم بچويكتىن دىيارى پىشكىشى خىزانىن شەھيدىن سەريلەنلىكىن پەتكەندا كوردىستانى تايىبەت شەھيدىن قى داستانى بکەم ھەروەسا پۇللى ئەوان قارەمانىن شىايىن وانەيەكا مىرثۇوبى بىدەنە پېشىما بەعس بەرچاڭ بکەم، بۆ من جەھى شانازىيىيە كو خودايى مەزن ئەڤ ھېيىز و شىيانە دايىنە من هەتا من شىايى ب پېنۇوسى خوه بەردەۋامىيى بىدەمە خەبات و ماندىبۇونا بابى خوه و بەشك ژ بىرھاتىننىن وى يېن پەباڭران بئىخىمە بەر دەستى خواندەقانىن ھېيىز.

چونكى بابى من گەلەك گرنگى دايىه قى بابەتى و شىايى بۆ ماوهىيى شازىدە سالان ل دەڤ خوه بپارىزىت، سەرەپاي ئەوان

کاودانین نه خوهش يىن د کاروانی خه باتا ويدا ب سه ردا هاتين و پشتی ژنافچوونا دهستنقيسيين وي بۆ ماوهبي دوو جaran شيابه جاره کا دى بنقيسيت ل گەل چەندىن داستان و بيرهاتنىن دى يىن پر بها ئەويىن ل سەردەمى شۆرەشا گولانا پىشكەفتىخوازدا هاتينه ئەنجامدان.

زېھر قىي يەكى ئەقى پەرتۈوكى دى ئىخىنە بەر دەستى خواندەۋانىن ھىزى، چونكى ئەق داستان و بزاھە وەك پارچە يەك گرنگ ژ دىرىڭا بزاھا نەتەوايەتىيا كوردى ل دەقەرا گولىيان هاتىيە ئەنجامدان و بۆ خەلكى دەقەرى و نەقسى داھاتووپى نەهاتىيە ئەرشىفكرن و دىكىيەمەنتىرن.

لەورا ب فەر هاتىيە زانىن ئەق داستانه ئەوا د ئەرشىف و دەستنقيسى شەھىدى فەرماندە (مفافىر شىلانى) دا هاتىيە نەقسىن ژ بۆ خواندەۋان و ھەقچەپەرىن وي يىن ماندوونەناس د قىي پەرتۈوكىتىدا بەرچاڭ بکەين و ئەق پەرتۈوكە پۇناھىيى بېبىنتى.

ھەروەسا ھندهك زىدەھى د چەند خالاندا هاتىنە كىن بۆ تەمامىكىنا بابهتى، چونكى يا پىيدىقى بۇو چەند چاپىيەكەفتىنەك بەيىنە ئەنجامدان داكو بۆ خواندەۋانىن ھىزى بابهت پەتر بەيىتە پۇنكىرن،

دەستنقيسى داستانى وەك خوه هاتىيە نەقسىن ب تىن گوھۆرپىنەن پىنقيسى تىدا هاتىنە كىن و مە دەستنقيس كرييە دنابىرا دوو كفاناندا { } داكو بەيىتە جوداكن ژ ئەوان چاپىيەكەفتىنەن مە ئەنجام دايىن.

د قىي پەرتۈوكىتىدا من فيا ھەمى وان زانىيارىيەن گرنگ ئەويىن ب داستانىقە گرىيادىي كۆم بکەم، من پەرتۈوك دابەش كرييە ل سەر چەند تەوهاران. ئەق پەرتۈوكە ژ پىشگۇتنەك و نەھ تەوهاران پىكىدەيت، د تەوهارى ئىكىدە چەند كورتىيەك ل دۆر چاوانىيا پەيدابۇونا شۆرەشا گولانى هاتىنە بەحسىرن و جەھى جوگراف يىزه مبیل فروشى.

پاشى كورتىيەك دەربارەي ژياننامە يَا نەقىسەرى داستانى هاتىيە نەقسىن، د دويىقدا پويىدانىن داستانا زه‌مبیل فروشى هاتىنە بەحسىرن، ئەنجامىن داستانى، بارودۇخى باتىفا ل دەمى داستانى، ھەروەسا سەرەدەرىيا ھىزىن پژيمى بەرامبەر تەرمىن پىشىمەرگە يى، كورتىيەك ل دۆر ژياننامە يَا شەھىدىن داستانى هاتىيە نەقسىن، ھەروەسا كورتىيەك ل سەر ژياننامە يَا فەرماندەيىن داستانى هاتىيە

نېسین، ل گەل چەند وىئەيەكىن شەھىدىن داستانى و چەند وىئەيەكىن بەشداربۇوان. ھەروەسا بۆ ئىكەم جار بەحس ل چاوانىبا ئەنجامداانا داستانا زه‌مبیل فروشى هاتىيە كرن، كو پىشتر دەج پەرتووكاندا ل سەر قى داستانى نەھاتىيە نېسین، ھەروەسا پەتىرىنىڭى ب دەستنېسى و چاپىكەفتنان هاتىيە دان، پاسىتى و دروستىيا ۋان پويىدانان ھەمى ژكەسىن بەشداربۇوى ئەوين پويىدان ب چاھىن خوه دىتى هاتىيە وەرگىتن.

بى گومان چ كەس بى كىم و كاسى نىنە لهۇرە ئەز داخوازا لېپۇورىنى ژ خواندەۋانىن ھىزىدا كەم بۆ ھەر كىماسىيەكا د پەرتووكىدا ھەبىت، ھەروەسا داخوازا لېپۇورىنى ژ ئەوان قەھرەمانىن بەشدار دەلى داستانىدا دەكەم ئەوين مە ژېيرىكىن و نافىن وان نەھاتىيە دىاركىن يان وىئەيىن وان نەگەھشىتىنە دەستى مە، ھىقىدارم ھەر تىپىننېكە و رەخنەيەكا ھەوەيىن بەرپىز ل سەرپەرتۇوكى ھەبىت مە ئاگەھدار بىن، داكو د چاپا دووپىدا پىتاچۇون ل سەر بەيتە كرن.

چاوانىبا رويداناشۇرمىشا (٢٦) گولانى

ھەر ژ سەردەمى پويىدانىن شۇرەشا ئىلۇندا مەزن، دەقەرا گولىيان بوبۇو جەھەكى ستراتىيىنى بۆ لقىنەن ھىزىن پىشىمەرگەيى و ھىزىن عىراقى^(١).

لهۇرە ھەردوو لايان دەقىيا پىگەھى خوه ل دەقەرى بەيىز بىن، ژېرە ھندى گەلەك پويىدانىن گرنگ يىن سەربازى، ب تايىھەتى ل جەھىن ستراتىيىنى يىن دەقەرى ھاتبۇون پويىدان، ھەر دەمى حکومەتا عىراقى ۋىيەتىپىشىمەرگەيى ب پلانىن وان ئاگەھدار دبۇون و پلانىن وان ژناۋە دېرىن، ھەق جۆرى سىاسەتا حکومەتا عىراقى ل دەقەرى بەرددوام بۇو تا شۇرەشا گولانا پىشىكەفتىخواز هاتىيە پويىدان^(٢).

(١) چاپىكەفتىن ل گەل محمد خالد بۆسەلى، ل پىكەھفتى ٢٠٢٠-١-١٦ زاخى، ناقىرى ل سالا ١٩٤٥ ئى ل گوندى بۆسەلى ژايىكۈوي، ل سالا ١٩٦١ ئى بوبۇيە پىشىمەرگە، ھەلگرى مەدالىيى بارزانىيە، ناقىرى خانەنشىنە ب پەلەيىا (ليوا) ئاكنجىيە ل زاخى.

(٢) چاپىكەفتىن ل گەل محمد خالد بۆسەلى، ل پىكەھفتى ٢٠٢٠-١-١٦ زاخى.

ل (۶) ئادارا سالا (۱۹۷۵) ریکكه‌فتنامه‌یا جه‌زائیر یا خیانه‌تکارانه ل نافبهر (سه‌دام حسین ۱۹۷۹ - ۲۰۰۳) چیگری سه‌رۆکی عیراقی و شاهی ئیرانی (محه‌مەد پەزا بەھلهوی ۱۹۴۱-۱۹۷۹) ب ئاماده‌بۇون و چاقدیزیبیا سه‌رۆکی جه‌زائیری (هاوار بومیدین) هاته مۆرکرن^(۲).

پژیما عیراقی یا کیم داگیر و دەست ژ چەندەك ژئاۋ و ئاخىن عیراقی بەردابوو ئیرانی بەرامبەر دەستکیشان ژپشته‌قانى و هاریکاریبیا شۇرەشا كوردى و خواندەقانان دۆزا كوردى ل كوردستان عیراقی ب سه‌رۆکاتیبیا مەلا مستەفا بارزانى^(۴).

شۇرەشا ئيلۇنا مەزن تۈوشى كارەساتا نافدار ب " ژناقچوونى (النكسة)" بۇو و هزاران خەلكى كوردستانى خوه دا دەستى پژیما عیراقی و پژیما عیراقی ژى نەمەردى نەكرەھەوین عەرەبکىنى و بەعسىكىنى و ۋەگوھاستنى بۇ كۆمەلگەھەن ب خورتى چىكىرىن دەستپىكىرن^(۵).

(۳) حسین عوسماڭ كەلەش، سەرقەلەمین من، چاپخانە ياخانى، دەھوك، ۲۰۱۰، ل ۱۹.

(۴) ھەمان ژىددەر.

(۵) ھەمان ژىددەر.

کو بەرهەقىيەك بۇو بۇ ۋەگوھاستنا ناھەراست و ژىرييىا عىراقى ئەوان هزر كربوو دى مللەتى كورد ب شۇرەش و ب بىرۇباوەر قەسەركوت كەن و نازقىپەتەقە سەرانىن پژىيمى بەردەواام بۇون د گۆتارىن توند و ھوقانەدا ب دىرى كوردان^(۶).

پژىيمى بەعس وەسا هزر كربوو ئىدى كورد بۇ ھەتاھەتايى ب دووماهىك هاتن، سەرەپاي ھەمى كوشتن، گرتىن، لېدان و دەربەدەرى ھىشتا سالاك ل سەرشكەستنا شۇرەشى نەبورى جارەكادى سەركىدايەتىيە پارتى ديمۆكراتى كوردستان ل بن چاقدىزىبىا فەرمانىن مەلا مستەفا بارزانى دووبارە خوه پېكخستەق^(۷).

ل (۱۱-۱۶/۸-۱۹۷۶) پارتى ديمۆكراتى كوردستان ل بازىپە بەرلىن ل ئەلمانيا كۆنفرانسەك بەستبۇو و دېپىا خەلكى كوردستانى ژۇي بىئۆمىدىيى بىزقىپىن و گۆتنا (مەلا مستەفا بارزانى) پەيرەو بىكەن دەمى دېپىزىت (د سەركەفتناندا غورۇور نەبن و د شىكەستناندا بىئۆمىد نەبن)^(۸).

(۶) حسین عوسماڭ كەلەش، سەرقەلەمین من، ھەمان ژىددەر.

(۷) ھەمان ژىددەر.

(۸) ھەمان ژىددەر.

پشتی ئەنجامداانا كۆنگرەيى نەھى ل سالا (۱۹۷۹) سى پىكخستنەكا نۇي هاتە دروستىرن وەك دانانَا لق و لىزىنەيىن ناخوھىي بۆ ھەر لق و لىزىنەيەكى بىيار ل سەر دەستەيەكا پىشكىنېنى هاتە دان، ھەروەسا ل كۆنگرەيى بىيار هاتە دان لىزىنەيەكا پىشكىنېنى سەرەدانَا سىنورى لقا ئىك بىكت و دووبىارە پىداچوونى د ھەمى پىكخستنەن لەشكەرى و سىاسىدا بىكت، چونكى ھەردوو پىكخستان ئىك مىكانىزم ھەبۇو ھەردوو ئالىيەن لەشكەرى و سىاسى ب خوھە گىرتىوون، ژېر كو پىكخستن و پىشىمەرگە پىكە گىيدابۇون، ئىك سىيستەم ھەبۇو.^(٩)

ھەر لىزىنەيەكا ناخوھىي ژمارەيەكا پىخراوىن لەشكەرى ھەبۇون كارگىرى لىزىنەيى ل پىشكا پىكخستن سەرپەرشتى پىكخستنەن نەيىنى بۇو، ھەر پىخراوەكى ژى بەرپرسى خوھ يى پىكخستن ھەبۇو، پىكخستنا نەيىنى و يا لەشكەرى تىكەل بۇون ھەتا پشتى سەرەلدانى پىكخستنا نەيىنى و يا لەشكەرى ژئىك هاتنە جوداكن.^(١٠)

(٩) مەممەد گڭارى، شۆرەشا گولانى دىرۆك و بەرخۇدان، چاپا ئىكى، چاپخانە يا خانى، دەھۆك، ۲۰۲۱، ل، ۱۰۳.

(١٠) زىدەرە بەرى.

جەن سىراتىيىلى يى زه‌مبیل فروشى

مەزارى زه‌مبیل فروشى يى بناقاودەنگ ب دوييراتىيا (٥) كم دەكەفيتە بۇۋەنچىلىق بارزىپكى (باتىفا) و دەكەفيتە سەرپىكا سەرەكى يى د ناقبەرا (زاخۆ - باتىفا) دا، ل باکورى مەزارى گەرەكى بلند ھەيە، ل پشتا وى گىرى ب دوييراتىيا (٦) كم كەلها شىنوارى يى بناقاودەنگ شابانىيى ل وىرىيە، باشدورى ئەقى مەزارى دېيتە نهالەكا كويىر و د ناقدا چەندىن پەز و بىستان ھەنە و د سەر ئەوان پەزانپا چىايەكى بلند و سەخت ب ناقى (گىريە خشۇق)^(٧) ھەيە دەكەفيتە ھنداشى گوندى (بىيغەبارا سەرى).

گىريە خشۇق لايى بۇۋەنچىلىق ھەتا دەكەفيتە بارزىپكى باتىفا ئەق چىايە يى زالە ل سەر دەقەرى، ژ لايى بۇۋەنچىلىق ھەتا دەكەفيتە گوندى (لىقۇ) يى زالە، پىكە زه‌مبیل فروشى جەنەكى گەلەك ئاسىيە، ژېر كو سى لۆفىن بەرتەنگ ل تەنلىك مەزارى ھەنە ب درىزلاھىيا شۆرەشا

(٨) گىريە خشۇق جەنەكى سىراتىيىلى يى گىنگە، ئىك ژوان جەن بۇو يىن حکومەتta عىراقى ب ھەمى شيان و ئالاقىن خوھ يىن لەشكەرىقە بىزە دىرىن، كونتپۇل بىكت، چونكى وى دىزلىنى ھەر دەمى ئەق جەن كونتپۇل كردى پاستەوخۇ كونتپۇلى ل سەر لەقىنەن پىشىمەرگە يى كەت، بەلى بەر دەۋام پىشىمەرگە يى ئەق جەن سىراتىيىلى بەرنەددا و ھېزىن خوھ ل دەدەرەپەرىن وى ب شىۋەيەكى نەيىنى بىنەجە دىرىن.

ئیلونى و گولانى ھیزىن پىشىمەرگەيى مفایىەكى مەزن ژئە فى جەمى بىر
ئەنجامداна بىزاقىن خوه يىن پارتىزانى وەرگەتىيە.

گەلەك جاران بۆسە ھاتىنە دانان، ژېھر كو بەردەوام ھیزىن پىتىما
بەعس کاروانىن خوه يىن سەربازى ژەنخۇ ۋە دەگوھاستنە "لىوا"
(باتىفا) و دەوروبەرىن وى، ژېھر قىچەندى بەردەوام ھیزىن
پىشىمەرگەيى بۆسە و چالاکى ل ۋە جەمى ئەنجام ددان و زىيانىن مەزن
دەگەھاندەن ھىزىن پىتىمى.

کورتىيەك ل دۆر

ئىانناھىيا نەفيسەرى داستانى



نفیسەری داستانی: جه‌مبیل سه‌دیق بایپیر گولی به‌رنیاس ب (مغاوير شیلانی).

نفیسەر و به‌شدابوویی داستانا زه‌مبیل فروشی شەھید (جه‌مبیل سه‌دیق بایپیر محمد ئەمین شیخ سییغه‌توللا) یە به‌رنیاس ب (مغاوير شیلانی) ل سالا (۱۹۶۵) یى ل گوندی (شیلان) یى^(۱۲) ژ هۆزا (گولی) یان^(۱۲) سەرب بازىپکى (باتیفا) ـ قە ژ بنەمالەکا ھەزار و کوردىپه روهەر چاقىن خوه ب دىمەنلىن جوانىن كورستانى ۋە كىرىنە.

تەمنى خوه يى زارۇكىنىيى د ناڭ چىا و نهالىن گوندی شیلانىدا بۇورانىيە، ل سالا (۱۹۷۱) یى دەست ب خواندنا خوه يا سەرەتايىيى كىرييە ھەتا سالا (۱۹۷۶) یى بەردەۋام بۇو، پاشى ژېرئەوان كاودانىن

۱۲) گوندی شیلانى ئىك ژ گوندىن دەقەرا گولىيانە دەقەتىنە باكوردى ناوجەدارىيا باتیفا ب دويراتىپا ۲۵ كم نىزىك سىتۈرۈ توركىيا و سەرب ناوجەدارىيا باتیفافەيە، ھەر ژ سالا ۱۹۶۶ یى ھەتا سالا ۱۹۸۸ یى سى جاران ژ لايى پەزىما بەعسقە ھاتىيە سوتىن و تالانكىن.

۱۳) هۆزا گولىيان ئىك ژ هۆزىن كوردانە و ل سىنورى دەقەرا زاخویە، دېرۆكىا وى دىيار نىنە، بەلى ل دويىش بەلگەنامەيىن ئۆسمانى بەرى سالا ۱۵۰۰ یى ئەق هۆزە ھەبۈويە و ژ شىنوارىن ۋى دەشەرى دىارىن ئەق هۆزە ل سەردەمى بەرى ئۆسمانىيان ژى ھەبۇو. بىنېرە: ھېرچى كەمال پىكانى، عەشيرەتىن بەھەدىنان (۱۹۱۹-۱۹۱۴) ز، دانەنیاسينا جوگراف و كورتىيەك ژ دېرۆكىا وان، سەنتەرى بېشىكچى، (دەرۇك: ۲۰۱۹) ل ۴۶۳.

نخوهش ئەوین ب سەرگوند و بازىپىن كوردىستانىدا هاتىن نەشىا يە
بەردەوامىيى بەدەتە خواندنا خوھ.

لەۋە ل گەل خىزان و بنەمala خوھ ژگوندى (شىلان)-ئى بۆ بازىپىكى
(باتىفا) دەيىنە ۋەگوھاستن، ب قىچەندى پترەستى نەتەوايەتىيە د
نافخوينا ويدا گەش بۇويە، وەك زارۆكەكى زىرەك و چەلەنگ ب
فەرمانا رېكخراوا نەپەنى و رېكخراوا (ھەلگورد) خزمەتا كوردىا يەتىيە
دكەت و دبىتە پالىتۇراوەكى ژىھاتى پترەوشاشەباتا نەيىنى دناف
جەركى دەزمىندا دكەت، ژېرخەباتا وى يَا نەيىنى ل دەق پېشىما بەعس
دبىتە جەنگىمەنلىكى، بەردەوام چادىرىيىا چېل سەر دەيىتە كرن.
چەندىن جاران ب گومانا ھەبۇونا پەيوەندىيان ل گەل ھىزىن
پېشىمەرگەيى ھاتىيە گرتىن و ئەشكەنجهدان، ھەتا سالا (1978) د
تەمەنلىكى سىزدە سالىيىدا ل بازىپىكى باتىفا دەيىتە گرتىن.
ناقىرى ب ناقىرى برايەكى خوھ كۈزبەرى ژايىكبوونا وى ب پېنج
سالان مربوو ھاتبۇو بناڭىرن و ھەردۇو ب ئىك ناسنامە بۇون، پاشى
ب مەبەستا خزمەتكىندا سەرپازىيى ل سەر ناسنامە يَا برايى وى دەيىتە
ۋەگوھاستن بۆ باشۇورى عىرماقى و ماوهىيەكى ل پارىزگەها (بەسرا)
دەيىتە مەشقىرن.

زېر زىرەكى و چاقنەترسىيا وى دەيىتە ھەلبىزارتىن بۆ نافھ ھىزا
"مفاویران" ئەوا بناقۇدەنگا وى سەردەمى، بەلىپشتى بۇورىنما سى
مەھان ب نەيىنى دەيىتە كوردىستانى ھەر د ئەوئى سالىيىدا (1978)-ئى ب
جلوبەرگىن سەربازى يىن "مفاویران" خوھ دگەھىنەتە نافپېزىن
شۇرەشا گولانى پېشىكەفتىخوازول گەل ھىزا فەرمانىدە (سەيد
حەميد)سى.

زېر ئەقى چەندى ناسنافى وى بۇويە "مفاویر". ل سالا (1979)-ئى
دبىتە زېرەقانى (لقا 1) ل دەۋىكى، پاشى ل دويف بېيارا كۆنگرەيى
نەھىي پارتىيە ل سالا (1979)-ئى رېكخستىنپېشىمەرگەيى دەيىنە
ۋەگوھاستن بۆ سنۇرى لېزىنە يَا زاخۇول گەل رېكخراوا شەھىد
(مەممەد سالىح بۆسەلى)^(١٤) دەيىتە رېكخستن، پاشى ژېر بۇلى وى يى
گرنگ د رېكخراویدا ل سالا (1983)-ئى دبىتە بەرپرسى مەفرەزەيەكى
د نافپېكخراوا ناھەتىدا، ناقىرى د كاروانى خوھ يى خەباتىدا بەشدارى

(١٤) شەھىد مەممەد سالىح بۆسەلى، ل سالا 1945-ئى ل گوندى بۆسەلى
ۋەگوھاستن، ل سالا 1962-ئى پەيوەندى ب شۇرەشا ئيلۇندا مەزن كىيە، ل سالا
1978-ئى ل دەۋەرا سىدەكان ھاتىيە شەھىدكىن.

د زىدەتر (۱۵۰) چالاکى و داستانادا كرييە هەروهسا (۸) جاران
هاتىيە بىرىنداركىن.

ژگرنگترين چالاكييىن بەشدارى تىدا كرى، داستانا زهمبیل فروشى و
داستانا شەرانشى سى جاران، دانانَا بۆسەيەكى ل لۆفيڭ زىزىھ ل سالا
(۱۹۷۹)سى لىدانَا پەبىا شىكىزان سى جاران، تۆپبارانكىندا گەلىيى زاخو
و گەلهكىن دى.

ل سالا (۱۹۸۷) ژېر پۇلى وى يى گرنگ و دلسۇزى و
چاقنەترسىيىا وى دھىيەتە فەگوهاستن بۆ سنورى لىزىنە يا دەھۆكى و دبىتە
بەرپرسى پىخراوا لەشكەرى يا ب نافى (نهورقۇز).

ل دەمى ئەنفالىن پەش، ل گەل خىزان و كەسوکارىن خوه
ئاوارەيى وەلاتى تۈركىيا دبىت و ل كەمپا دىياربەكى ئاڭنجى دبىت.
ژلايەكى دېقە پشتى سەرەلدانان سالا (۱۹۹۱)سى چەندىن پلە و
پۆستىن كارگىرى و سەربازى يىن گرنگ وەرگرتىنە، ل سالا
(۱۹۹۷)سى بۇويە ئامىر "فەوج" ل سۆپاپىي (۱۴) ل هيزاوا هەتا سالا
(۱۹۹۸)سى دبىتە ئامىر هيزل گەل فەرماندە يىا (سېپىك)سى هيزا (۱۲۲)
كاتق، ب مخابنېقە ل رۇژا سىيىشەمبى پىككەفتى (۲۰۰/۶/۲۰) ب
پويدانەكا دلتەزىن دگەھىتە كاروانى شەھيدان.

ھەزىيە بىزىن داستانا زهمبیل فروشى گىرنگىيە كا تايىبەت ل دەڭ
نەقىسىرەي وى ھەبوویە، ژېر كول وى دەمى تەمنى وى ب تىن (۱۶)
سال بۇو، ھەروهسا بۆ جارا ئىكى بۇو بەشدارىيى د شەرەكى وەسا
مەزىندا بىكەت، پشتى بەدووماھىكەتانا ئەقى داستانى و كەلەخىن
پىشىمەرگەيىن ھاتىيە شەھىدىكىن ھاتنە فەگوهاستن بۆ ناۋ بازىپكى
باتىفا.

دەنگوباس دگەھنە مالباتا وى كو چەند پىشىمەرگە يەك شەھىد بۇونىنە
دۇو ژئەوان گەنجن، دەملىدەست دايىكا وى بىھۆش دبىت ژ ترسىن
كۆپى خوه بى (۱۶) سالىدا، بۆ چارەسەرىيى چەندىن جاران دبەنە
نەخوه شخانەيىن (مووسىل - بەغدا)، بەلى پشتى بۇورىنا (۳ - ۲)
مەھان دايىكا وى دچىتە بەر دلۋقانىيىا خودى.

ژېر ئان ئەگەران ئەقى داستانى كارىگەرىيە كا مەزن ل سەر ناڭبىرى
كىر، بۇويە ئەگەرى وى چەندى چەندىن جاران ژلايى وېقە بەيتە
نەقىسىن.

ئەق داستانە سى جاران ب دەستتىن وى ھاتىيە نەقىسىن پشتى
ئەنjamادانان داستانى ب رۇزەكى ئانكول (۱۹۸۱/۲/۲۲) و گەھشتىن
ھىزىن پىشىمەرگە يى بۆ جەھەكى ئارام، بۆ جارا ئىكى دەست ب نەقىسىنە

پوییدانین ئەقى داستانى كرييە، بەلە لسالا (١٩٨٨) ل دەمىز رېتىما
بەعس) راببوسى ب سۆتن و تالانكىدا گوندىن كوردىستانى گوندى
(شىلان)ى ئى زىئىك ژئەوان گوندان بۇ ئەۋىن ھەتا سالا (١٩٨٨) ئى
بۇ جارا سىيىھاتىيە سۆتن و تالانكىن و ئەھەنرىن ل سەر ئەقى
داستانى هاتىنە نەقىسىن ل گەل چەندىن بىرھاتىنىن دى يىن گرنگ د
مala ويقەهاتنە سۆتن.

هه رووه سا ل ده مى ئاواره بۇونا وى بۇ كەمپا (دىيارىبەكى) سى ل وەلاتى توركىيا بۇ جارا دووپىي دەست ب نېقىسىنا ۋان رويدانان كرييە. بەلى ل دەمى فەگەرپىانا وى بۇ هەرىمما كوردستانى دووبىارە ئەو دەستنېقىس ژناڭچۇوينە، ژېھر كول (۱۹۹۱/۴/۲۰) ل دويىش گازىيىا سەركەدا يەتىيە پارتى ديمۆكراتى كوردستان ب شىيوه يەكى بلەز و نەھىيىنى ب رېكىن قاجاغ خوه گەھاندىيە ھەرىممى.

دووماهیک جار ل سالا (۱۹۹۷) یـ جاره کـا دـی دـهـست بـ نقـیـسـینـا
پـوـیدـانـیـنـ ئـهـقـیـ دـاسـتـانـیـ کـرـیـهـ لـ گـهـلـ چـهـنـدـنـ بـیرـهـاتـنـیـنـ دـیـ لـ
باـزـیـرـکـیـ (بـاتـیـفـاـ) وـ ئـهـقـ دـهـسـتـنـقـیـسـهـ هـتـاـ نـوـکـهـ ژـلـایـ مـالـبـاتـاـ وـیـهـ
هـاتـیـهـ یـارـاسـتـنـ. رـیـهـرـ دـوـوـیـارـهـ بـرـزـوـنـاـ ئـهـقـیـ دـهـسـتـنـقـیـسـیـ بـ فـهـرـ

هاتییه زانین ب شیوه‌یی په رتوروک بهیته نقیسین و به لافکرن دا مفاژ سهربووریین رویدانیین شوره‌شا گولانی بهیته و هرگرتن.

داستانا زه‌مبیل فروشی

ئېك ژئوان داستان و بىزاقانه يال سەردەمی شۆرەشا گولانا پېشکەفتىخواز هاتىيە ئەنجامدان ژ بۆ پەتكىن و پاوهستاندىنا وى زولم و تۈردارىيَا ژ لايى بىزىما بەعسقە ل مللەتى كورد دهاتە كىن، ل وى سەردەمی بۆ بىزىما بەعس وانە و نامەيەكا گرنگ بۇو، ھىزىن پېشىمەرگەيى بۆ دىمىن دابۇو دياركىن دى شەھىدبوونى ھەلبىزىرىين ژ پېتىخەمت ئازادى و بۇومەتا خوھ (۱۵).

داستانا زه‌مبیل فروشى

ھەروەسا شۆرەشا (۲۶) ئى گولانى شۆرەشەك بۇو ب سىيستەمەكى جودا ژ شۆرەشا ئىلۇنما مەزن ھاتبۇو پېكخستن، ئەڭ شۆرەشە ب سىيستەمى شەپى پارتىزانى بۇو ئانكۇ (حرب العصاب) د قۇناغا ئېكىدا ژ ئەقى شەپى شەپ ب شىۋارى (لىيبدە و بېرەقە) ھاتبۇو پېكخستن، ژىهر ھندى حکومەتا عىراقى ل چ بنكە و سەنگەرەكى

(۱۵) چاپىيەكتىن ل گەل حەميد خواتى ئىسماعىل، ل پېككەفتى ۲۰۱۹-۳-۱۸ زاخو، ناھىرى ل سالا ۱۹۳۹ ئى زدایكبوو، ل سالا ۱۹۶۲ بۇويە پېشىمەرگە و ھەلگى ئەدالىيَا بارزانىيە، د نوكەدا ب پلهىا (فەرقىق) خانەنشىنە و ل زاخو ئاكنجىيە.

یان دام و ده‌زگه‌هین میری یان پیک و پیباران نه پشتپاست بونوون ژ
لیدانا گورنین پیشمه‌رگه‌بی قاره‌مان^(۱۶).

هه‌می ده‌مان پژیما به‌عس د ئاماده‌باشیبیدا بونو، هه‌روهك "کیچه‌ک"
بچیته د ناڭ له‌شى گایه‌کیدا كا دى كەنگى ول كىفه لەق دەت و چاوا
دى هىتتە دېتن و گرتن^(۱۷).

شەپى پارتیزانى د سىستەمى خوددا هندەك بنه‌ما ھەنە ۋېۇ بزاڭىن
شۆرەشگىپى، نەخاسمه لەشكەرى گەلەك بەها و گرنگن وەك ھارىكارى
و ۋيانا خەلکى دەفرى بۇ وان، شارەزايىا ئەوان شۆرەشگىپان ل
دەفرى^(۱۸).

ھەروهسا وەرگرتنا پىزانييىن بلەز و دروست ل سەرھىز و بزاڭىن
دېمىنى ب تايىەتى لەشكەرى و ھەوالگىپى، ل دەستپىكى شۆرەشا
گولانا پىشكەفتىخواز ئەفاكتەرە ھەمى ل دەفرى ھەبون، چونكى

(۱۶) حسین عوسمان كەلەش، پیشمه‌رگه‌بیك ژيان و بيرهاتن ۱۹۶۱ – ۱۹۹۱،
چاپا ئىكى، چاپخانە ياخانى، دەپك، ل ۵۷.

(۱۷) ھەمان ژىيدەر.

(۱۸) ھەمان ژىيدەر.

دەفرى يائىھەدان بونو ھەمى خەلکى دەفرى ژى پیشمه‌رگە و
پشتەقانىن شۆرەشى بونو، ھەستى نەتەوايەتىيى و ۋيانا وەلاتى
مېشىكى وان داگىر كربۇو^(۱۹).

{ل (۱۹۹۷/۳/۲۲) بىرەتانا (۱۶) سالىيا شەپى گران و بناۋودەنگە
ل دەفرى را زاخۆ ب دەستىن پیشمه‌رگە بىن قاره‌مان ب دىزى پژیما
بەعس ل مەزارگەھى زه‌مبیل فروشى ھاتىيە ئەنجامدان.



ئەۋ مەزاره ئىك ژ مەزارگەھى بناۋودەنگە ل دەفرى گولىيان، ھەلبەت
بىرەتانا و داستانىن پیشمه‌رگە بىن كوردىستانى ئەگەر ئەم بەھىن و
بەرپەرین دېرۆك و داستان و بەرخوهدانىن كورپىن خودان جەرگ و

(۱۹) حسین عوسمان كەلەش، پیشمه‌رگه‌بیك ژيان و بيرهاتن ۱۹۶۱ – ۱۹۹۱،
چاپا ئىكى، چاپخانە ياخانى، دەپك، ل ۵۷ – ۵۸.

چاڤنه ترسین کورد و کوردستانی یین پیبازا کوردايیه تییی ڦه‌دهین و به حس بکهین بی گومان نۆرن و که س نه‌شیت ب دوماهیک بینیت، ئه‌فجا ئه‌ڻ چه‌نده کورتییه که ل سه‌ر شه‌ره کی ل (۱۹۸۱/۳/۲۲) سی هاتییه ئه‌نجامدان بۆ خوانده‌قانین دیروکا هه‌چه‌رخا کوردی.

{تشته‌کی بی گومانه ل هه‌می سالان ل ئیکی ئاداری پیشمه‌رگه یین قاره‌مان پلانا چالاکییه کی دروست دکر دا ل پۆژا (۲۱) سی نه‌ورزی ئه‌نجام بدهن و ئاگری نه‌ورزی ل سه‌ر پشتا داگیرکه ران خوهش بکهن.

ب ڦی چه‌ندی معاویر شیلانی دایه دیارکن {ل بی‌رامنه ل پۆژا (۱۹۸۱/۳/۲۰) سی چه‌ند مه‌فره‌زه‌یه‌کین بچویک ئه‌م ل ده‌فری گه‌هشتینه ئیک، نافین ئه‌وان نوکه ڙی ل بیرا من ماینه: (ئوسمان قاسم، عه‌بدولکه‌ریم فه‌رحان، عه‌لی قادر و سه‌لام کورکی).

ناخبری دایه پونکرن سه‌په‌رشتی ڦان هه‌رچار مه‌فره‌زه‌یان شه‌هیدی فه‌رمانده (عومه‌ری ل‌علی) بwoo، ل ئه‌وی ده‌می ئه‌ندامی لیژنه‌یا زاخو بwoo، ل پۆژا ئه‌ینیی پیککه‌فتی (۱۹۸۱/۳/۲۰) کۆمبونه‌ک هاته کرن تیدا پلانا لیدانا سه‌نگه‌ری (که‌لها شابانی) یی هاته دانان، چونکی بلندترین چیایه ل ده‌فره‌را گولی و سندییان.

ئارمانجا سه‌ره‌کی ڙ ڦی چه‌ندی ئه و بwoo نیچاریبا نه‌ورزییه داکو ئه‌م ئاگری نه‌ورزی ل ویری هه‌لکه‌ینه‌فه و جه‌ماوه‌ری ده‌فری شاد بیت و پتر پژد بن بۆ گیپانان ئاھەنگا جه‌رثا نه‌ورزی ل بازیپکی باتیفا.

بۆ ڦی چه‌ندی عومه‌ری ل‌علی گازی کره (۳) پیکه‌رین هاولاتییان ب نافی (۱) جانگیر حاجی (۲) عه‌بدوللایی عه‌یدی (۳) مه‌مهدی ئاسی، هه‌رسی خه‌لکی گوندی (خوه‌کا) گولییان بوون، جانگیر ل پۆژا (۱۹۹۲/۱۰/۵) سی ب ده‌ستی چه‌کدارین (په‌که‌کی) هاتبوو شه‌هیدکرن. هه‌ردوویین دی نوکه ڙی ئاماده‌نه، ئه‌فه ل ده‌فری شاره‌زا بوون و ئه‌رکی وان ئه و بwoo مه نیزیکی سه‌نگه‌ری که‌لها شابانیی بکه‌ن و جاره‌کا دی زفپنه گوندی، ئه و بwoo ل شه‌قا $\frac{۲۰}{۲۱}$ ئه‌م نیزیکی سه‌نگه‌ری کرین.

هیشتا ئه‌م وه کی پیدفی نه‌گه‌هشتبووین جهی ئارمانجا خوه دژمن ب لفینین مه حه‌سیا و هیز ل سه‌ر خالین سه‌نگه‌ری دابه‌ش کرن، ڇبه‌ر هندی هه‌یف ل دورمانین (۱۴) شه‌فی بwoo دژمنی ته‌قیه‌کا سقک ل مه‌کر ئه‌م جاره‌کا دی زفپنه‌فه، د ئه‌وی شه‌قیدا ئه‌م نه‌شیان چ چالاکییان ئه‌نجام بدهین.



بوو پۇزى (٢١/٣/١٩٨١) ئەم ھاتىنە (ھەشارى) ل نىزىكى گوندى (سېرکوتى) سەرب بازىپكى باتىفافەيە د ئەۋى پۇزىدا (سەعدق كوركى) ل گەل ژمارەيەكا باش يا پىشىمەرگەيى ئەۋى ژى ل نىزىكى مە بۇن.

(سەعدق كوركى) ھاتە دەڭ مە و ھەۋالان چىپوكا (كەلها شابانىيى) بۇ گۆت، سەعدىيى گۆت: "ئەگەر ھوين بھىن ئەم دى پلانا چالاكىيەكا دى دروست كەين بۇ ئەۋەشقە دى چىنە د ناڭ جەركى (باتىفا) دا ل بارەگايى پىكخراوا بەعسىييان دەين".

ئەم ھەمى رازى بۇوىن، (سەعدق كوركى) ھنارتە شەھىدى نەمر (سەديق حاجى حسین باتىفى) ل وى دەمى بەرپرسى پىكخراوه كا پارتىيى يا نەيىنى بۇو و مالا وان ل باتىفا بۇو، ھاتە دەڭ مە ژلايى.

(سەعدق كوركى)-قە ھاتە پاسپاردن دا چاۋدىرىييا دىمىنلى بىكت و پىكەكى دروست بىكت بۇ ھندى ئەم بشىئىن بچىنە د ناڭ جەركى (باتىفا) دا ل بارەگايى بەعسىييان بدهىن. شەھيد (سەديق) چەند جاران ھات و چۈچ دەلىقە نەدىتن و ھاتە دەڭ مە گۆت: "ئەزىز پىكان نابىن".

ئەقچا بۇزى (٢١) نەورۇزى ژ بى ئەنجامدانما چ چالاكىيان ژ دەست مە چۈچ و مە نەشىيا چ چالاكىيان ئەنجام بدهىن، ئەم نەچار بۇوىن ل بۇزى (٢٢) نېپيارا بۆسەيەكا بەرفەھ ل سەر جادەيَا گشتى يا د ناڭبەرا (باتىفا - زاخق) دا بدهىن} .

ل ۋى دەمى ژلايى كەسەكى ب ناڭى (سەباح فەتاح)-قە ھاتىنە ئاگەھداركىن (سەدام حسین) ل گومركا (ئىبراھىم خەليل) بۇول بەر بۇو بھىتە "فرقەيَا" لەشكەرى يا (زاخق) و پاشى بھىتە (باتىفا) (٢٠).

٢٠) چاپىيەقتن ل گەل ئۆسمان قاسم مىستى، ل پىكەقنى ٢٠١٩/١٢/١٢ زاخق، ناڭبىرى ل سالا ١٩٥١-ى ژايىكبوویە، ل سالا ١٩٧٣-ى بۇوې پىشىمەرگە، ل سالا ٢٠١٠-ى مەدالىيى بارزانىيى نەمر وەرگىتىيە، د نوکەدا ب پله يا (فەریق) خانەنشىنە، ل زاخق ئاڭجىيە.

{بورو پشتی نیقرق ژ بوق هندی کول ههشاری ل گوندی سیرکوتکی گلهک نه بیته بوشاهی (سەعدوکورکی) بق ماوهی چەند خۆلەکە كان ژ مە دویر بورو.

(عومەری لەعلی) پیشمه‌رگەیەك هنارتە لايى وى و هاتە دەۋەمە و هەفالان پلانا ئەنجامداна قى بۆسەيى بوق گۆت. سەعدوکورکی ئى رازى بورو و گۆت: "ئەزدى نوكە چەمە دەۋەھە فالىن خۇ و دى زمارەيەکا پیشمه‌رگەيى هيىم، دال گەل ھەوە بهشدار بن ل بۆسەيى". بورو نىزىكى ژقانى چۈونا مە ئەم پابۇوين چۈوين جەھى بۆسەيى".

ئارمانجا خوھ ب درېژاھىيا (٥٠٠)م، بۆسەيەکا بەرفەھ و ب شىۋوھ يەكى پىكopicك دانا.

ھېشتا سەعدوکورکى و ھەفالىن خوھ نەگەھشىتىنە مە ل دەمژمیر (٢٠:٢٠) پشتى نیقرق کاروانەكى زىلىن سەربازى ژ جۇرى "ئىقا" ، ب سەرپەرشتىيىا كەسەكى ب ناڭى نەقىب (حەسەن)^(٢١)، {كەفتە د ناڭ بۆسەيا مەدا پیشمه‌رگەيى قارەمان ب ھەمى رەنگان چەكى خوھ كرە تاقييىا بارانى و ئاگر بەردا دېمنى، ل ئاوى دەمى بارەگايى سریا

(٢١) چاپىكەفتەن ل گەل ئۆسمان قاسم، ل پىكەفتى ٢٠١٩/١٢/١١ زاخى.

دېمنى ئەوا دەۋەتىنە ھەنداۋە مەزارگەھى كەفتە بەردەست وەشاندىنا پیشمه‌رگەيى} .



{د ئەنجامدا ئەو ھىزا كەفتىيە بەر ئاگرى، گولىن دېمنى ب تەمامى ھاتنە ۋە مراندىن و بپىارا ۋەكىشانان "سەب" ھاتە دان و ئەم چەندەكى پاشدا ھاتىن.

دېمنى ھىزەكما مەزن ژ باتىفا بۆ دەوروبەرین جەھى پويىدانى ھينا و ھىزەكادى ژ فەوجا (دەشتکاچىيى)^(٢٢) ژ لايى رۆزئافايىقە ھات دەقەر ب ئىكجارى كرە ئاگر ئەم دەمەكى وەك دۆرپىچكىييان لېھاتىن.

(٢٢) دەشتکاچىيى، ب دويراتىيىا (٢) كم دەۋەتىنە پۇزئافايى مەزارى زه‌مبیل فروشى.

پاشی خودی رئی پازی (عومه‌رئی له علی) بپیار دا هر ئیک به‌رپرسه بق پزگارکرنا گیانی خوه، ئه‌قجا ئه‌م نه‌چار بسوین کوشه‌پی مان و نه‌مانی بکهین.

هر د ئه‌وی ده‌میدا دژمنی هولدا بلنداهیيا چیایي (گربه‌خشویي) بگن داكو پشتی ژمه بستین و ژه‌هه چه‌ند ۋالیانقە هىرشن هينا سه‌ر بلنداهیيا چیایي. د ئه‌وی ده‌میدا هه‌قال (محق گه‌ودا) يى هىزه‌كا باش ل گهل بول دهنگى تەقەبىي هاتن ب سه‌ركەقتن گرى هنداۋ گوندى (بىغەبارا سه‌رى)^(۲۲) وى ده‌مى هندهك پیشمه‌رگه يىن شاره‌زا وەك: (حاجى خدر، نورى خدر، سه‌برى له‌وندى، عه‌بدولپزاق حەسۋ، حەسەن ئىبراھىم، ئىبراھىم يۈوسف، سەڭافان جانگير، تاهر تەتەر، تاهر ئەحمدە، حسین مەھمەد، نەجمان ئىسماعىل، خەلیل عەلى، ستار محقق، مەھمەد حسین پېروسى، عه‌بدوللا سالح، مسلم شىخو، حەبىب باپىر) و چەندەكىن دى كوشى وان ناھىيە بيرا من ل گەل بونو.

(۲۳) گوندى بىغەبارا سه‌رى دكەقىتە باشۇرى چیایي گربه‌خشویي سه‌ر ب ناوجەدارىيىا (باتىفا) فەيە.

ئەفي هىزا پیشمه‌رگه يى ب دژوارى ب چەكى^(۲۴) ملم و رەشاشه‌يىكا "گرييقدا" بنگه‌هين دژمنى ل سه‌ر جاده يى گشتى و هىزىن وان يىن بەرۆكىن شەپى تۆپباران كرن و پچەكى شەپل سه‌ر مه سقك بولو، پاشى ژماره‌يىكا پیشمه‌رگه يى سقك ب سه‌ركەقتن سه‌رئ (گربه‌خشویي) و گازى كر ئەقە هىزه‌كا نور يى دژمنى ۋالىيى رۆزئاۋايىقە ژگوندى (لىقۇ)^(۲۵) بق گربه‌خشویي هات.

ب تىنى لايى پشتى ما د بن كونتۇلا مەدا و ھەمى ھولىن مه بق ئه‌وی چەندى بون ئه‌م نه‌ھىلىن دژمن بگەھىتە بلنداهیيا گربه‌خشویي دا ل سه‌ر دەقەرئ زال نەبىت، چونكى ئەگەر هىزىن دژمنى بلنداهیيا گربه‌خشویي گرتىما ل وى ده‌مى دا زيانىن مەزن گەنە هىزىن مه و ئەم دا ژ چار لايانقە هىينە دورپىچكىن.

(۲۴) گوندى لىقۇ ب دويراتىيا (۷) كم دكەقىتە رۆزئاۋايى ناوجەدارىيىا باتىفا و سه‌ر ب ناوجەدارىيىا باتىفا فەيە.

(۲۵) چاپىكەقتن ل گەل سەلمان سالح تەبب، ل پىككەقتنى ۱۵-۳-۱۹۱۹-۱۹۵۰ باتىفا. ناقىرى ل سالا ۱۹۷۸-۱۹۷۸ گوندى شىلانى ژايىكبوویي، ل سالا ۱۹۷۸-۱۹۷۸ بوبويه پیشمه‌رگه، د نوكەدا خانه‌نىشىنى پیشمه‌رگه يە، ئىك ژ بەشداربوبىيىن داستانىيە، ل باتىفا ئاڭنجىيە.

هیزا هه‌ثال محقق گه‌ودایی ل ئاقارى گوندى (بىغه‌بارا سه‌رى) بۇون د ناڭ مه‌زارە كىدا كو دېيىنى مه‌زارى (كەله‌ش)سى، دكەقىتە د ناۋىبە را گوندى (بىغه‌بارا سه‌رى) و (سەر سىيارا) دا نىزىك (٤) كم ژ (گوبە خشۇق) بىي دويىرە .^(٢٦)

ل دەمى دەستپىكىرنا شەپى، ژلايى ھندەك پىشىمەرگە يىن ل گەل هیزا هه‌ثال (محو گەودا) بىيغە بەرسىن وان ھاتنە ئاگە ھداركىن دەنگى تەقىيە كا رۆز يا ژلايى (زه‌مبیل فروش) بىيغە دەيت، دەملىدەست هیزا هه‌ثال (محو گەودا) بىي خوه ئامادە كرو بەرە ژلايى گوبە خشۇقى چۈون و ھەزمارا وان نىزىكى (٦٠ - ٧٠) پىشىمەرگە يان بۇون، ل نىزىكى دەمىزىر (٣٠:٣) گەھشتنە سه‌رى (گوبە خشۇق).^(٢٧)

(٢٦) چاپىيکە قىن ل گەل حاجى خدر عومەر، ل پىككە قىن ٢٠٢٠/١٠ زاخى، ناۋىبى ل سالا ١٩٥٦ ل گوندى بىغه‌بارا بىنى ڇايىكبوویە، ل سالا ١٩٧٤ بۇوې پىشىمەرگە، د نوكەدا خانەنىشىنە ب پله‌يا (لىوا)، ل زاخى ئاڭجىيە.

(٢٧) چاپىيکە قىن ل گەل حاجى خدر عومەر، ل پىككە قىن ٢٠٢٠/١٠ زاخى.

چونكى گىنگەتىن جەھى ئەقى داستانى بۇو، ھەر ھىزەكابىندا ھىزە دا ل سەر دەقەرى ھەمېيى زال بىت، ھىزىن وان ھاتنە دابەشكىن ل سەر سى لايىان^(٢٨).

ھىزەكى بەرسىنگى هىزا دېمىنلى گرت ئەوا ژلايى بۇز ئاقايان گوندى (ليقۇ) قە دەت و ھىزەكابىندا دىتىر بەرسىنگى ئەۋى ھىزا پېتىمى گرت ئەوا ژلايى (دەشتاكاچىيى) قە دەت، ھەروەسا ھىزا سىيى بەرگىيە كا توند ژئۇرى ھىزا پىشىمەرگە بىي دكە ئەوا بۆسە دانايى دا بشىن خوھ بگەھىنە بلنداهىيىا چىايى، ژېر كو ئەو ھىزە ھاتبۇونە دۆرپىچكىن و چەكەكى كىم د دەستاندا مابۇو.^(٢٩)

ھەر چەندە ھەزمارە كا رۆز يا لەش و چەكىن دېمىنلى كەفتىبۇونە نىزىك ھىزىن پىشىمەرگە بىي، بەلى كەسى نەدشىيا خوه نىزىكى لەش و چەكىن وان بکەت، چونكى وان نەدشىيا زيان بگەھىتە ھىزىن پىشىمەرگە بىي .^(٣٠)

(٢٨) چاپىيکە قىن ل گەل حاجى خدر عومەر، ل پىككە قىن ٢٠٢٠/١٠ زاخى.

(٢٩) چاپىيکە قىن ل گەل حاجى خدر عومەر، ل پىككە قىن ٢٠٢٠/١٠ زاخى.

(٣٠) چاپىيکە قىن ل گەل عەبدولكەرىم فەرمان عەبدوللا، ل پىككە قىن ٢٠٢٠/٢٢٥، زاخى، ناۋىبى ل سالا ١٩٥١ ئىلى گوندى كەشانى ڇايىكبوویە، ل سالا ١٩٧٣ بۇوې پىشىمەرگە، د نوكەدا خانەنىشىنە ب پله‌يا (لىوا)، ل زاخى ئاڭجىيە.

ژ لایه کی دیفه توپخانه بین پژیمی ئه وین ل "لیوا" باتیفا و "فه‌وجا" (دهشتکاچیی) ب چرپی بوردومانا سه‌رئی گربه خشّوی دکر هزماره کا نور یا توپان ل ده‌وروپه‌رین هیزین پیشمه‌رگه بی دان ل گوبیتکا چیایی.

هزمارا (۴ - ۵) (RPG) یان و په‌شاشه‌یه کا ژ جوری (گرینوف) و توپه کا (۵۷) ملم د دهستی هیزین هه‌قال (محق گه‌ودا) بیدا بون^(۲۱).



به‌لی ئه و توپا ژ جوری (۵۷) ملم ژ نوی بۆ هیزین پیشمه‌رگه بی هاتبوو و پیزانینین باش ل سه‌ر چاوانيما بکارهینانا وی جوری چه‌کی نه بون، هروهسا پیشتر ژی چ پاهینان ل سه‌ر نه‌هاتبوبون کرن^(۲۲).

(۳۱) چاپیکه‌قتن ل گهل حاجی خدر عومه‌ر، ل پیککه‌فتی ۲۰۲۰/۱/۱۰ زاخو.

(۳۲) چاپیکه‌قتن ل گهل حاجی خدر عومه‌ر، ل پیککه‌فتی ۲۰۲۰/۱/۱۰ زاخو.

پشتی چهندین جاران ههول هاتییه دان، ل دووماهیکی شیان ئه‌وی تقوی بکار بیخن و ئاگربارانا هیزین دزمى بکەن، هروهسا هیزین دزمى ژ لایی رۆزه‌لاتی و رۆزئافاییش گەلهک نیزیکی هیزین پیشمه‌رگه بی بون، ههتا وی راده‌ی شهر ب نارنجوکان دهاته کرن و هیزا هه‌قال (محق گه‌ودا) بی ژی ل سه‌ر چیایی که قته د بارودخه‌کی بەرتەنگدا^(۲۳).

به‌لی شهرب کو جهی وان بلندتر بوبو و ئه و هیزا بوسه ژی دانایی شیان خوه بگه‌هیننه سه‌ر چیایی و زیانین مەزن گەهاندنه هیزین پژیمی، هیرشا وان ژ هه‌ر چهند لایانقە هاته شکاندن و هەمییان سۆز دابوو ههتا ئه و پیشمه‌رگه بیین بوسه دانایی ب سه‌ر (گربه خشّوی) نەکەفن ئه و خوه نافه‌کیشن ئه‌گەر هەمی بھینه شەھیدکرن^(۲۴).

{پاشی هر هینگی زماره‌یه کا باش ژ تفه‌نگین برقى ل گەل هیزا بوسه دانایی دابوون، وەنەکر دزمەن ژ لایی جاده‌یی و ژ لایی (دهشتکاچیی) ۋە نیزیکی وان ببیت، ههتا کو بانگی مەغرەبی ب سەردا هاتى، هیزین پژیمی ژ لایی جاده‌یی ژیقە شکەستن خوار و

(۳۳) چاپیکه‌قتن ل گهل حاجی خدر عومه‌ر، ل پیککه‌فتی ۲۰۲۰/۱/۱۰ زاخو.

(۳۴) چاپیکه‌قتن ل گهل حاجی خدر عومه‌ر، ل پیککه‌فتی ۲۰۲۰/۱/۱۰ زاخو.

پاشدا ره‌قین، ل گهل تاریياتیا ب سه‌ر ده‌قهریدا هاتی ئەم کۆمبۈوين
مه نەزانى زيانا مه چييە و چەند ھەۋالىن مه كىم بۇون.

بەلىٰ ژىھەر فەرەھبۇونا شەپى قەقەتىابۇون} . ژىھەر كو ئەقى شەپى
نىزىكى (٦) دەرمىران قەكىشا^(٢٥)، {پاشى ھەرل وى دەمى دەنگى
چەند شىلکىن كلاشىنگۇفان هات و دەنگى تىلىليان و دىللانى هات
ھىنگى گومان بۇ مه چىبىوو كو مه زيان يادايى.

{ ھەمى ھەۋالىن مه يىئىن بەرزە گەشتىنە مه ب تىنى دوو ھەۋالىن مه
ب ناقى (حسىن عومەر مەعرۇف) خەلکى گوندەكى بۇول دەقەرا
سندىيان و (سالىح عيسا مەجدى) خەلکى گوندە (كەبەرۆكى) بۇو،

^(٣٥) حەسەن ئىبراھىم عومەر، بەرنىاس ب (ئەبۇ برق)، ل پىتكەفتى /١١/٩
٢٠٢٠ زاخۇ، ناڭبىرى ل سالا ١٩٥٥ ل گوندە باترىشايى ژايىكبوویە، ل سالا
بۇويە پىشىمەرگە، ئىك ژ بهىدارىبۇوييەن داستانىيە، د نوکەدا خانەنشىنى
پىشىمەرگە يە، ل زاخۇ ئاڭنجىيە.

نەهاتنە دەق مە} . ھەروەسا كەسەكى دى يى ب ناقى (ئەحمدە يەحىا
تەب) پىشىمەرگە يى شۆرەشا ئىلۇنلى بۇو ھاتبۇون شەھىدىكىن^(٢٦) .
{سەرەپاي زيانا دېمىنى و بەرفەھبۇونا چالاكىيى ئەم ھەمى
پەريشان و مەندەھۆش ماين ژىھەر شەھىدىبۇونا ھەردۇو ھەۋالىن كو
دېمىنى لەشى وان ب دويىق ترۆمبىللانقە كرىبۇو، ل بازىرپىكى (باتىفا)
دەگىران، كەيفا دېمىنان دهات، دلى دۆست و ھەۋال و لايەنگىزىن پارتى
تىزى كول و كەسەر بۇو} .

{بۇ ھندى ئەم دەنگوباسى شەھىدىبۇونا ۋان ھەردۇو قارەمانان
مسۇگەر بىكەين، ئەم وى شەقى چووينە گوندى (بانى) يى كو دەكەفيتە
ئالىيى پەۋەنائىقايى بازىرپىكى باتىفا، ئىككى خەلکى ۋى گوندى ھەۋەلاتى
(جەعەر نەعمەت كەشانى) مە پاسپارد، داكو بچىتە (باتىفا)
دویىچۇونى ل سەر ھەرسى شەھىدان بىكەت.

^(٢٦) چاپىكەفتىن ل گهل يەحىا ئەحمدە يەحىا، ل پىتكەفتى /١١/١٢-٢٠١٩
باتىفا، ناڭبىرى ژايىكبوویى سالا ١٩٧٠ يىتىيە، كورپى شەھىدى ناھاتىيە، د
نوکەدا فەرمانبەر ئىگەرما زاخۇيە، ل باتىفا ئاڭنجىيە.

ل پۇزا (۱۹۸۱/۳/۲۳)سى ھەفۇھ لاتىيى ناۋەتى هاتە (باتىفا) و ئىقشارى فەگەرپىا گوندى و گۆت: "ھەردوو ھەۋالىن وھ يىن ھاتىنە شەمیدىكىن و ئەقۇق سېپىدەمى ل مەزارگەھى باتىفا يىن ھاتىنە بنئاخىرن} .

پاشى ئەگەر سېپىدە ب سەرمە دا ھاتبا دىزمن دا ھىزەكا مەزن ل جەھى پويىدانى و دەھرۇبەران بەلاڭ كەت و ب فېرىكەيان دا چاڭدىرييما دەقەرى كەت، لەورا ئەم نەچار بۇوين پشتى ئەو سەركەفتىنا مەزن مە ب دەست خۇھقە هيئايى بېيار ھاتە دان ڙگوندى (بانى)يى بەرەڭ گوندى (بارھۆلى) و ھەردوو لايىن چىايى (مەتىن)يىھە بچىن^(۲۷) .

ئەم چەند خۆلەكان ڙئىك دوир بۇوين، چونكى ئەگەر ھىزىن پژيمى هېرىشى بکەنە سەر ھىزىن پېشىمەرگە يى ھەر زۇي دا د ھاوارا ئېكۈدۈو بچىن، ھەرودسا پشتى بۇورىنا (۱۰) پۇزان ل سەر ئەنجامداナ ئەشى

(۲۷) چاپىكەفتىن ل گەل ئىبراهىم ياسىن سالح، ل پېكەفتى ۲۰۱۹/۴/۱۳ باتىفا، ناقبىرى ل سالا ۱۹۵۷-ى ل گوندى شىلانى ڇايىكبوویە، ل سالا ۱۹۷۸ بۇوې پېشىمەرگە، ئىك ڙ بەشدار بۇوېيىن داستانىيە، د نوكەدا خانەنىشىنى پېشىمەرگە يە، ل باتىفا ئاڭجىيە.

داستانا مەزن كەلوپەلىن سەربازى و كەله خىن چەكدارىن پژيمى ڙلايى جووتىyar و خەلکى دەھرۇبەرى جەھى پويىدانىقە دەلتە دىتن^(۲۸) .

hewalname.com/kul

(۲۸) چاپىكەفتىن ل گەل ئىبراهىم ياسىن سالح، ل پېكەفتى ۲۰۱۹/۴/۱۳ باتىفا.

ئەنجامىن داستانا زه‌مبیل فروش

بىّ گۆمان داستانه کا ھوسا يا مازن و بناشودەنگ بىّ زيان و قوريانيدان دەرباز نابىت، لەپە د ئەقى داستانىدا ھېزىن پېشىمەرگە يى بىّ زيان نەبوون و سىّ پېشىمەرگە يىن قارەمان تىدا هاتنە شەھىدىكىن، ل گەل بىرىنداربۇونا سىّ پېشىمەرگە يىن دى.

مفاویر شیلانى دايە خوياكىن: {د ئەقى داستانىدا زيانىن مەزن بەر بەھىزىن پېشىمە كەشقن و ھزارە کا مەزن يا سەربازان هاتنە كوشتن كۈز دوو سەد و چىل سەربازان پىكىدەت، چەندىن كەسىن پلەدار^(۳۹) د ناڭدا بۇون و زىدە تر ژپىنچى سەربازان ھاتبۇون بىرىنداركىن ل گەل سۆتن و ژناقىبرىنا (٤) ترۆمبىلىن ژ جۆرى (ئىقها) و ترۆمبىلىكاكا "جىپ قيادە" ب تەمامى ھاتە ژناقىبرىن. ھەردىسان ل گەل ئەقى چەندى ئە و بارەگايى ھېزىن پېشىمە ئەوى دكەفيتە ھنداڭ مەزارى زه‌مبیل فروشى ب تەمامى ھاتە سۆتن و ژناقىبرىن} .

ھەروەسا بۆچۈونىن جودا دەربارە ھەزما را كوشتىيىن پېشىمە ھەنە، ھندهك زىدەر بە حسما كوشتنا زىدە تر ژ دوو سەد و چىل سەربازان

(۳۹) ھەزىيە بىزىن نېيسەرى داستانى دەستنەقىسى خوھ پەيغا دەرەجەدار بكارهينا ياه.

ئەنجامىن داستانا زه‌مبیل فروش

دکه‌ن و هندهک ژیده‌رین دی به حسا زیده‌تر ژ (سه‌د و پینچی) له‌شکه‌ران دکه‌ن، به‌لی ئه‌وا د دهستن‌قیسی شه‌هید (مفاویر شیلانی) دا هاتییه نفیسین ئاماژه‌یی ب کوشتنا (دوو سه‌د و چل) له‌شکه‌ران دکه‌ت^(۴۰).

ئه‌گری ئه‌وی زیانا مه‌زن ئه‌وا به‌ر ب هیزین پژیمی که‌فتی ئه‌و بwoo، هه‌می هه‌ولین وان بو وی چه‌ندی بون هیزین پیشمه‌رگه‌یی ژ هه‌رچار لایانه دورپیچ بکه‌ن، هه‌تا کو چه‌کی وان نه‌مینیت و پشتی هینگی هه‌میان ئیخسیر بکه‌ن یان ژی هه‌میان شه‌هید بکه‌ن، به‌لی هیزین پیشمه‌رگه‌یی هه‌می ل سه‌ری چیایی کۆم بون و هیزین پژیمی ل جهین نزمتر و بیپلان شه‌ر دکر، هه‌روهسا کۆم کۆم و ب شیوه‌یه‌کی هه‌رمه‌کی به‌ره‌ف پیشمه‌رگه‌ییفه دهاتن^(۴۱).

به‌لی خوه‌شبه‌ختانه باوه‌ری و خوه‌پاگرییا پیشمه‌رگه‌یی بون ئه‌گه‌ر هه‌تا کو بشیین دژمنی ژ هه‌ر چه‌ند لایانه بشکینین و گورزین مه‌زن لیبده‌ین^(۴۲).

(۴۰) چاپیکه‌فتن ل گه‌ل حاجی خدر عومه‌ر، ل پیکه‌فتنی ۲۰۲۰/۱/۱۰ زاخو.

(۴۱) چاپیکه‌فتن ل گه‌ل عه‌بدولکه‌ریم فه‌رحان عه‌بدولا، ل پیکه‌فتنی ۲۰۲۰/۲/۲۵، زاخو.

(۴۲) چاپیکه‌فتن ل گه‌ل عه‌بدولکه‌ریم فه‌رحان عه‌بدولا، ل پیکه‌فتنی ۲۰۲۰/۲/۲۵، زاخو.

بارودوخى باتيغا د موامى داستانىدا

پشتى ده‌ستپىكىرنا داستانى ب چه‌ند ده‌مزمىرەكان (مسته‌فا محمد مه‌مد شیلانى) ئىك ژ ديده‌قانان بونو ل ئه‌وى ده‌مى ل ناوجەدارىيا باتيغا قووتابى بون، دېيىتىت: "مە دىت هه‌مى هىزىن پژیمی ئه‌وين ل "لىوا" باتيغا ل گه‌ل هىزمارەكا زور يا ترۇمبىلەن سەربازى و چه‌ند ده‌بابىيەكان كه‌فتنه دويىف ئىك و به‌ره‌ف جەھى داستانىفه چوون، هىزمارا وان زىدەتر ژ پینچى ترۇمبىلەن بون"^(۴۳).

ئه‌فه بون ئىكەمجار بون هىزەكا هۆسا يا مه‌زن ب وى شىوه‌بى دېيىن، ل گه‌ل دىتىن ئه‌قان ديمەنان ترسەكا مه‌زن كه‌فتنه د ناڭ خەلكىدا و كەسى نەدشىيا ژدەرەف بەمینىت، پترييا خەلكى چوونە د ناڭ مالىن

(۴۳) چاپیکه‌فتن ل گه‌ل ، مسته‌فا محمد حەسەن، ل پیکه‌فتنی ۲۰۲۰/۸/۲۰ ئى زاخو، ناڭبرى ل سالا ۱۹۶۹ ئى ل گوندى شیلانى ژدایكبوویه، ل سالا ۱۹۸۳ په‌يوه‌ندى ب پىكخستنین نەھىنى بىن پارتى كرىيە و ل سالا ۱۹۸۷ دگەھىتە ناڭ پىزىن شۆپەشى، د نوكەدا ل زاخو ئاڭجىيە.

خۆدا هەتا تارییاتى ب سەردەقەریدا ھاتى، ھاتنۇچۇونا ترۆمبىللىن سەربازى د ناڭ باتىفادا بەردەوام بۇو.^(٤٤)

پېشى بىدۇوماھىكەھاتنا ئەقى داستانى ھىزىن پېئىمى تەرمى شەھىدىن بىتىپەرگە ب دويىف ترۆمبىللىن خۆقە دىرىن، ھەتا د ناڭ كۆلانىن باتىفادا دىگىرپان، مەرەما ئەوان ڙئەقى كارى دېنداھ ئەو بۇو خۇرپاگىريبا خەلکى ب گشتى لاواز بىھەن و ترسى د ناڭ خەلکىدا بەلاڭ بىھەن، دا كەس ھىزى بۇ چۇونا ناڭ پېزىن شۇرۇھشى نەكەت. ھەروەسا د ۋى بىاقيدا ڙى (مستەفا مەھمەد شىلانى) ب ۋى شىيۆھىي بەحسا دىيتنا تەرمى شەھىدىن پېشىپەرگەيى دىكەت و دېيىزىت:^(٤٥)

ل دەمى ھافىيەتىنا تەرمى شەھىدان بۇ سەر جادەيى من ڙلايى خۇھە هەولدا بىزانم ئەو شەھىدە كىنە، ڙېھەر كو برايەكى من ب ناھىي (حەسەن مەھمەد) د ۋى داستانىدا بەشدار بۇو و دەنگوباس

(٤٤) چاپىكەفتىن ل گەل، مستەفا مەھمەد حەسەن، ل پېككەفتى ٢٠٢٠/٨/٢٠ ئى زاخق.

(٤٥) چاپىكەفتىن ل گەل، مستەفا مەھمەد حەسەن، ل پېككەفتى ٢٠٢٠/٨/٢٠ ئى زاخق.

گەھىبۇونە مە ئىك ڙوان پېشىپەرگەيى ھاتىيە شەھىدىكىن ناھىي وى (حەسەن)، پېشى ئەز چۈويمە ھنداقى ئەوان كەلەخان ب پەستى من دېمەنن ئەلەك دلئىش و ب ئازار دىتن و چ جاران ڙېھەر چاھىن من ناچن، ڙېھەر كو تەرمى وان ئەلەك ھاتبۇو شىۋاندىن، ھەتا وى رادەي كو ب ساناهى نەدھاتنە نىاسىن، جلوپەرگىن وان ھاتبۇون دېاندىن و گەلەك خوين ب ناڭچاھىن وانقە بۇو.^(٤٦)

ب شىيۆھىي كى گشتى باتىفا ل سەردەمى داستانا زه‌مبیل فروشى كەۋدانەكى زۆر سەختى، چونكى د ۋى دەمیدا حکومەتta عىراقتى ھەمى ھىزىن خوه ئەۋىن ل دەرورىپەر ئەن ناوجەدارىيى باتىفا كۆم كربۇون و دۇرپىچەكا توند دانابۇو سەر ناوجەدارىيى باتىفا، چونكى ھىزىن عىراقتى وەسا ھىز دىكەر كو خەلکى باتىفا ب خوه ڙى پېشەۋانىن ئەقى پۇيدانىن، چونكى پتىرييا وان پېشىپەرگەيىن د ۋى داستانىدا بەشدار بۇوين خەلکى ناوجەدارىيى باتىفا بۇون، ڙېھەر ھندى سانسۇرىن توند دانابۇونە سەر خەلکى ناوجەدارىيى باتىفا، ھەروەسا ڙى زاخق.

(٤٦) چاپىكەفتىن ل گەل، مستەفا مەھمەد حەسەن، ل پېككەفتى ٢٠٢٠/٨/٢٠ ئى زاخق.

لایه کیفه خه لکی ده‌قهری دلخوهش بیو ب ئه‌وی گورزی مه‌زن ئه‌وی
بېر ب هیزین پژیمی کەفتى و ژ لایه کى دیغه خه لک خه مگین بیو ژبه‌ر
شەھیدبۇونا ئه‌وان پیشمه‌رگه‌یان^(٤٧).

سەرمەدەریبا هیزین پژیما بەعس بەرامبەر تەرمى پیشمه‌رگه‌یان
ژئگەری بەرفەھبۇونا شەپری و كەفتىنا هیزین پیشمه‌رگه بى د
بارودۆخەکى بەرتەنگدا و كىمپىيا چەكى، ھەروەسا تارىياتىياب سەر
دەقەرىدا ھاتى، دوو پیشمه‌رگه بىن قارەمان ل دەمى
خوھقەكىشانى^(سب) ھاتنە شەھیدكىن، ھەروەسا ھەۋەلاتىيەكى
دى ل گەل پىكخستنин نەينى كار دىك و پیشمه‌رگه بى شۆرەشا
ئىلۇنى بیو ئاوۇزى ھاتبۇوشەھیدكىن و لەشى ھەرسىيان كەفتە د
دەسىتى چەكدارىن پژيمىدا ھەتا بازىرەكى^(باتىفا) ب دويىق ترۆمبىللانقە
ھاتنە راکىشان^(٤٨).

پاشى د ناڭ كۆلانىن باتىفادا دىگىراندن و دگۆت ھەر كەسەكى بەيتە
بەرسىنگى مە دى ب قى شىۋەبى سەرەدەرىيى ل گەل كەين، تەرمى
ئه‌وان ھاتە ۋەگوھاستن بۇ "لىوا" باتىفا، كەسى نەويرىبيا داخوازا وان
تەرمان بىكت بۇ رادەستكىرنا وان بۇ مالباتىن وان^(٤٩).

(٤٧) چاپىكەفتىن ل گەل، مستەفا مەممەد حەسەن، ل پىككەفتى ٢٠٢٠/٨/٢٠ سى زاخقۇ.

(٤٨) چاپىكەفتىن ل گەل عەبدولكەريم فەرھان عەبدوللا، ل پىككەفتى ٢٠٢٠/٢/٢٥ سى زاخقۇ.

(٤٩) چاپىكەفتىن ل گەل عەبدولكەريم فەرھان عەبدوللا، ل پىككەفتى ٢٠٢٠/٢/٢٥، زاخقۇ.

هتا (سهید عهلى شیلانی) ل گهـل (شیخ جـهـمال) دـوـوـ کـهـسـیـنـ ئـایـنـیـ بـیـنـ نـاـقـادـارـ بـوـونـ لـ دـهـفـهـرـیـ لـ گـهـلـ نـقـذـارـهـ کـیـ عـهـرـهـ بـیـ بـ نـاـقـیـ (مـوـئـیـهـ دـهـمـیـ سـالـحـ) ئـهـوـیـ دـهـمـیـ ئـهـرـکـیـ وـیـ لـ بـاتـیـفـاـ بـوـ چـوـونـهـ "لـیـواـ" بـاتـیـفـاـ، ژـپـوـوـیـ ئـایـنـیـقـهـ لـ گـهـلـ فـهـرـمـانـدـهـ بـیـنـ ئـهـرـکـارـیـنـ بـیـنـیـمـیـ ئـاـخـقـتـینـهـ وـ بـ ئـهـوـانـ پـاـگـهـهـانـدـیـیـهـ کـوـ ئـهـقـهـ کـارـهـ کـیـ نـهـرـهـوـایـهـ وـ نـابـیـتـ هـوـیـنـ ئـهـقـیـ سـهـرـهـدـهـرـیـیـ لـ گـهـلـ مـرـیـیـانـ بـکـهـنـ، گـهـلـهـ دـاـخـواـزـ ژـ وـانـ هـاـتـهـ کـرـنـ هـتـاـ بـ مـهـرـجـ پـازـ بـوـوـیـنـ تـهـرـمـیـ ئـهـوـانـ هـرـسـیـ شـهـهـیدـانـ هـاـتـهـ پـادـهـسـتـکـنـ^(۵۰).

ئـیـکـ ژـمـهـرـجـیـنـ وـانـ ئـهـوـ بـوـوـ نـابـیـتـ پـرـسـهـ بـوـ وـانـ بـهـیـتـهـ دـانـانـ، هـرـوـهـسـاـ نـابـیـتـ کـهـسوـکـارـیـنـ وـانـ ژـیـ لـ سـهـرـ مـهـزـارـیـ وـانـ ئـامـادـهـ بـنـ، لـ وـیـ دـهـمـیـ چـهـنـ چـهـکـارـهـ کـیـنـ ئـهـمـاـ بـیـنـیـمـیـ ژـیـ لـ سـهـرـ مـهـزـارـیـ ئـامـادـهـ بـوـونـ دـاـ بـزاـنـ کـاـ ئـهـفـ کـهـسـیـنـ هـاـتـیـنـهـ شـهـهـیدـکـرـنـ کـهـسوـکـارـیـنـ وـانـ کـیـنـهـ، لـ

۵۰) چـاـپـیـکـهـقـتنـ لـ گـهـلـ سـهـیدـ عـهـلـیـ شـیـلـانـیـ، لـ پـیـکـکـهـقـتنـیـ ۲۰۱۹/۱/۸ زـاخـوـ، نـاـقـبـرـیـ لـ سـالـاـ ۱۹۴۷ـیـ لـ گـونـدـیـ شـیـلـانـیـ ژـدـایـکـبـوـیـهـ، لـ سـالـاـ (۲۰۰۰) بـوـوـیـهـ مـوـقـتـیـیـ زـاخـوـ، دـ نـوـکـهـداـ پـیـشـقـیـزـ وـ گـوتـارـخـوـیـنـ مـزـگـهـفـتـاـ (ئـمـینـ)ـهـ، لـ زـاخـوـ ئـاـكـجـبـیـهـ.

دـهـمـیـ ئـامـادـهـ کـارـیـ بـوـ بـ خـاـکـسـپـارـدـنـاـ ئـهـوـانـ شـهـهـیدـانـ دـهـاتـهـ کـرـنـ لـهـشـیـ وـانـ لـ تـهـنـشـتـ جـادـهـ یـاـ مـهـزـارـیـ بـاتـیـفـاـ هـاـتـبـوـوـ دـانـانـ^(۵۱). چـهـنـ ھـفـوـهـ لـاـتـیـیـهـ کـیـنـ کـیـمـ لـ سـهـرـ مـهـزـارـیـ ئـامـادـهـ بـوـوـبـوـونـ نـاـقـیـ هـنـدـهـ کـ ژـ وـانـ: (سـهـیدـ عـهـلـیـ شـیـلـانـیـ، خـیـرـیـ حـاجـیـ هـهـدـرـیـشـیـ، حـاجـیـ مـسـتـهـفـاـ گـرـاقـیـ وـ سـهـرـحـانـ بـلـیـجـانـیـ) بـوـونـ، ئـهـوـیـ دـهـمـیـ تـرـؤـمـبـیـلـهـ کـاـ سـهـرـبـارـیـ هـاـتـهـ نـیـزـیـکـیـ وـانـ وـ گـوـتـ: "دـیـ چـارـهـنـقـیـسـیـ وـ هـهـمـیـیـانـ وـهـکـیـ بـیـ قـانـ بـیـتـ"^(۵۲).

ھـرـوـهـسـاـ کـهـسـهـکـیـ نـھـشـیـاـ نـیـشـانـهـکـیـ ژـیـ لـ سـهـرـ کـیـلـیـنـ مـهـزـارـیـ وـانـ شـهـهـیدـانـ ژـیـ بـکـتـ، هـتـاـ کـهـسـ دـیـارـ نـھـبـیـتـ کـوـ ئـهـوـ قـانـ شـهـهـیدـانـ دـنـیـاسـنـ یـانـ ژـیـ کـهـسوـکـارـیـنـ وـانـ. پـشـتـیـ بـوـرـیـنـا~ دـهـ سـالـاـ ژـئـهـقـیـ دـاـسـتـانـیـ وـ لـ سـالـاـ (۱۹۹۱) ئـانـکـوـ پـشـتـیـ سـهـرـهـلـدـانـیـ خـیـزـانـیـنـ قـانـ شـهـهـیدـانـ جـھـیـ مـهـزـارـیـ شـهـهـیدـیـنـ خـوـهـ زـانـیـیـهـ^(۵۳).

۵۱) چـاـپـیـکـهـقـتنـ لـ گـهـلـ سـهـیدـ عـهـلـیـ شـیـلـانـیـ، لـ پـیـکـکـهـقـتنـیـ ۲۰۱۹/۱/۸ زـاخـوـ.

۵۲) چـاـپـیـکـهـقـتنـ لـ گـهـلـ سـهـیدـ عـهـلـیـ شـیـلـانـیـ، لـ پـیـکـکـهـقـتنـیـ ۲۰۱۹/۱/۸ زـاخـوـ.

۵۳) چـاـپـیـکـهـقـتنـ لـ گـهـلـ، یـهـحـیـاـ ئـهـحـمـدـ یـهـحـیـاـ، لـ پـیـکـکـهـقـتنـیـ ۲۰۱۹/۱۱/۱۲، بـاتـیـفـاـ.

شهید (حمسه عومه رمه عروف)

ل سالا (۱۹۵۷)ئی ل گوندی (گوندک و درجه لال) ل ده‌چهرا سندیان سه‌ر ب بازیپکی (ده‌رکان) یقه هاتییه سه‌ر دونیایی هر د ته‌منی گه‌نجاتیبا خودا هستی نه‌ته‌وایه‌تیبی ل ده‌ق په‌یدا دبیت. ل سالا (۱۹۷۸)ئی ل گه‌ل بابی خوه (عومه رمه عروف)ئی وه‌کو پیکختنین نهی‌نی دهیت‌ه پیکختن.

ل سالا (۱۹۸۰)ئی خوه دگه‌هینیت‌ه د ناٹ پیزین پیشمه‌رگه‌یدا و پشتی ماوه‌یه‌کی دهیت‌ه ۋەگوھاستن بۆ ناٹ ھیزا فەرماندە (عومه‌ر یوسف) بەرنیاس ب (عومه‌ر لەعلی) دبیت‌ه بەپرسى مەفرەزى، ناڤبرى بەشدارى د چەندین شەپ و چالاکیياندا كريي، گرنگترین شەپىن بەشدارى تىدا كرى وەك: (شەپى مەتىنى و داستانا زه‌مبیل فروشى) پاشى هر د ئەقى داستانىدا ل (۱۹۸۱/۳/۲۲)ئی پشتى شەپه‌كى گران و قاره‌مانانه دهیت‌ه شەھیدىكىن^(۵۴).

کورتییه‌ك ل دۆر ژيانناھ ياشەھيدىن داستانا زه‌مبیل فروشى

^(۵۴) چاپىكەفتىن ل گه‌ل محسن عومه‌ر رمه عروف، ل پىككەفتى (۲۰۲۱/۳/۱۸) زاخو، ناڤبرى ل سالا ۱۹۵۶ئى ڈايکبوویه، ل سالا ۱۹۸۲ئى بۇويه پیشمه‌رگه، ناڤبرى برايى شەھيدى نافھاتىي، ل زاخو ئاڭجىيە.

شهید (سالح عیسا و مجدد دهمن)

ل سالا (۱۹۵۷) سی ل گوندی (که به رُوك) سی سه رب ده فرا سندیانه ژ بنه ماله کا هزار و کوردپه روهر دهیته سه دنیایی، ل سالا (۱۹۸۰) سی ده ستادیه چه کی شهره ف و خوه گهاندیه د ناذ پیزین شوره شا گولانا پیشکه قتنخوازدا^(۵۵).

ل گهله پیکخراوا شهید (محمد سالح بوسه‌لی) هاتیهه پیکختن، ل وی ده می به رپرسی پیکخراوی فه رمانه (محمد خالد بوسه‌لی) بwoo، هر ل گهله هشتانا وی بو ناذ پیزین شوره شی هر زوی برایی وی بی ب نافی (ئه حمهد) ژ لایی "ئه منا" ده رکاریفه هاته گرتن^(۵۶). نافبری ل سه رکاروانی خوه بی خه باتی به رده‌وام بwoo و به شداری د چهند چالاکیاندا کرییه هه تا کو سالا (۱۹۸۱) ل ده می دانانا بوسه‌یه کی ل سه رجاده‌یا سه رهکی یا د نافبه‌را (زاخو - باتیفا) دا ل

(۵۵) چاپیکه قتن ل گهله ئه حمهد عیسا مه جدو، ل پیککه قتی (۲۰۲۱/۳/۱۸) زاخو، ژدایکبوروی سالا (۱۹۶۳) یه، نافبری برایی شهیدی نافهاتیه و زیندانیبی سیاسییه، ل زاخو ئاکنجیه.

(۵۶) چاپیکه قتن ل گهله ئه حمهد عیسا مه جدو، ل پیککه قتی (۲۰۲۱/۳/۱۸) زاخو.

ته نشت مه زاری زه‌مبیل فروشی و پشتی شه‌ره کی گران و قاره مانانه دهیته شه‌هیدکرن و له‌شی وی زی وه کی بی هفالین وی دکه قیته دهست هیزین پژیمی و سه ره‌دھرییه کا خراب ل گهله کله خی وی دهیته کرن. هه روه‌سا پشتی شه‌هیدبوونا وی ب چهند ره‌زه کان برایی وی بی ب نافی (ئه حمهد) دهیته ئازادکرن^(۵۷).

hewalname.com/kul

(۵۷) چاپیکه قتن ل گهله ئه حمهد عیسا مه جدو، ل پیککه قتی (۲۰۲۱/۳/۱۸) زاخو.

شەھید (ئەدمەد يەھىاتەب)

ل سالا (۱۹۱۸) ئىزبىنەمالەكا كوردىپەرورەل بازىرپىكى (باتىفا) چاھىن خۇھ ب دىمەننىن جوانىن كوردىستانى ۋەكىيەتىنە و ھەر ل بازىرپىكى باتىفا ئاكنجى بۇويە^(۵۸).

ل دەستپىكىا ھەلبۇونا چرىسىكا شۆرەشا (ئېلىقىن) ئىپەيەندى ب شۆرەشى كىيە، ھەتا نسکۆيا سالا (۱۹۷۵) ئىبەردەۋام بۇو، پاشى پەيەندى ب پىكھستىننى نەھىئىنى كىيە، وەكى ئەندامەكى چالاک ل گەل پىكھراوا شەھيد (پىبەر) يا سەرب لىزىنە يا زاخوڭە دەست ب كارىن خۇھ كىيە و يىبەردەۋام بۇو ھەتا سالا (۱۹۸۱) ئىگەلەك كارىن نەھىئى بۇ ھىزىن پىشىمەرگە بى ئەنجام دايىنە^(۵۹).

ئەو بۇو ل (۱۹۸۱/۳/۲۲) ژ لايى چەند بەرپىرسىن پىشىمەرگە يېقە وەك: سەعدۇ كوركى، عەلى قادۇ و ئۆسمان قاسمى بۇ ئەنجامدا ھندەك كارىن نەھىئى دەھىتە راستىپاردن د ئەنجامدا داستانا (زه‌مبیل فروشى)

(۵۸) چاپىيىكەقتن ل گەل يەھىا ئەحمدەد يەھىا، ل پىككەشتى ۲۰۱۹/۱۱/۱۲ باتىفا.

(۵۹) چاپىيىكەقتن ل گەل يەھىا ئەحمدەد يەھىا، ل پىككەشتى ۲۰۱۹/۱۱/۱۲ باتىفا.

ب سەردا دەھىت و د ئەقى داستانىدا دەھىتە شەھىدكەن، لەشى وى ل گەل يىھەردو شەھىدىن دى ب دويىش ترۆمبىلىن سەربازىقە دەھىتە راکىشان^(۶۰).

(۶۰) چاپىيىكەقتن ل گەل، يەھىا ئەحمدەد يەھىا، ل پىككەشتى ۲۰۱۹/۱۱/۱۲، باتىفا.

عومه‌ریوسف مه‌مهد به‌رنیاس ب (عومه‌ری لەعلیٰ)

ل سالا (۱۹۲۴) ئى ل گوندى (متىفا) بەنستانييان سەرب ھۆزا (سندى) يانقە چاشىن خوه ب ديمەنین جوانىن كوردىستانى ۋەكىرىنە، ل (۱۹۵۶/۵/۶) ب رېكا مامۆستايى شەھيد (سالح يووسف) ئى و شەھيد (نەعمان عيسا بارزانى) پەيوەندىيى ب رېزىن (پارتى ديمۆكراتى كوردىستان) دكەت^(۶۱).

ل (۱۹۶۰/۱۲/۱۱) ئى ناڤبى نامەيەك ژدە سکرتىرى پارتى ديمۆكراتى كوردىستان باکوور (فائيق بوجاغ) بۆ (مەلا مىستەفا بارزانى) هينا و ب رېكا ليژنە يازاخقى گەهاندە (بارزانى)، ناڤبى ھەرل دەستپىكى سەرەلدانا شۇرۇش شەئيلۇنى پۇلەكى مەزن د شۇرۇشىدا ھەبوویە و چەندىن پلە و پۆستىن سەربازى وەرگرتىنە يى بەردە وام بۇو ھەتا نسکۆيا سالا (۱۹۷۵) ئى، پاشى ب خىزانقە ئاوارەبى وەلاتى ئيرانى دېيت، ھەتا سەرەلدانا چىرسىكى شۇرۇش شا گولانا پېشىكە قىتنخوارى ل دويىف داخوازا شەھيد (ئىدرىس بارزانى) ل گەل چەندىن پېشىمەرگە يان ۋەددە كەرىتى كوردىستانى، ل سالا (۱۹۷۹).

۶۱) ژيان عومەر، قەھرەمانى چار سىنۇران شەھيد عومەری لەعلىٰ، چاپا ئېڭى، چاپخانە يا ھاوار، دەھوك، ۲۰۰۵، ل ۱۱ - ۱۵.

كورتىيەك ل دۆر ژيانناھما يا چەند فەرمۇندەمەيىن داستانا زه‌مبیل فروشى

دوباره ژه‌گه‌پیاوه و هلاتی ئیرانی بۆ به‌شداریکرن د کونگره‌یی^(۶۰) سی بی پارتی دیمۆکراتی کوردستانیدا. پشتی هینگی هر ل دویش داخوازا شه‌هید (ئدریس بارزانی) دهیته هنارتەن بۆ و هلاتی (سوریا) بۆ ژه‌گوھاستنا چەکی بۆ شورپەشی ل سالا (۱۹۸۸) هەردیسان ئاواره‌بی و هلاتی (ئیران) سی دبیت^(۶۱).

هەتا سالا (۱۹۹۰) ژ لایی سەرۆک بارزانیفه داخواز ژی دهیته کرن بچیته کوردستان پۆزئافا ول بازیپی (قامشلو) بمینیت، هەتا سەرەلدانا سالا (۱۹۹۱) سی ل گەل هیزا خوه هەرزوی گەھستنە (زاخو) بۆ به‌شداریکرن د سەرەلدانیدا و پۆلەکی گرنگ و کاریگەرد سەرەلدانیدا ھەبوو. ناقبری د کاروانی خوه یی پیشمه‌رگابه‌تیبیدا به‌شداری د زیده‌تر ژ (۱۲۴) چالاکی و داستاناندا کرییه، ژیه‌ر پۆلی وی یی گرنگ د ھەردوو شورپەشین ئیلۆن و گولانیدا دهیته نیاسین ب قاره‌مانی ھەرچار پارچەیین کوردستانی، بەلی ب مخابنیفه (۶۲) ب دەستی چەکدارین پەکەکی دهیته شه‌هیدکرن^(۶۳).

۶۰) ژیان عومه‌ر، ژیده‌ری بەری.

۶۱) ژیان عومه‌ر، ژیده‌ری بەری.

وەھواد عبۆزید عیسا بەرنیاس ب (ەجۆ گەودا)

ناشی وی یی دروستی (محمد عەبۆزید عیسا ئەبۆزید) بەرنیاس ب (ەجۆ گەودا) ل سالا (۱۹۵۰) سی ل گوندی (گەرینوک) سی سەرب بازیپکی (باتیفا) ژ بنه‌مالەکا کوردپەروەر چاقین خوه ب دیمەنین جوانین کوردستانی ۋەکرینە، ژیه‌ر ئەوان کاودانین نەخوھش يېن ب سەری گەلی کورد ھاتین، ناقبری ل سالا (۱۹۶۴) سی شیا خوه بگەھینیتە د ناۋ پیزىن شورپەشا ئیلۇنا مەزندار، ل گەل هیزا (فارس کوره‌مارکى)^(۶۴).

ل سالا (۱۹۶۹) سی ھەولدا خىزانى خوه ژی ببەته د ناۋ پیزىن شورپەشىدما، بەلی ژ لایی هیزىن پژیمیفه دهیته گرتن ھەتا بەياننامە یا (۱۱) ئادارا (۱۹۷۰) یی دهیته ئازادکرن و بەردەوامىيى دەدەتە خەباتا خوه ھەتا نسکويا سالا (۱۹۷۵) سی^(۶۵).

۶۴) چاپیکەقتن ل گەل حکمەت محمد عەبۆزید ل ۲۰۲۰/۳/۱ زاخو، ناقبری ژدایکبۈویي سالا ۱۹۶۹ یی، کورپىشەھیدى ناقھاتىيە، سالا ۱۹۸۴ ل گەل بابى خوه بوبىي پیشمه‌رگە، د نوکەدا پەرلەمانتارى (پارتی دیمۆکرات کوردستان) ل پەرلەمانى کوردستانى، ل زاخو ئاڭنجىيە.

۶۵) چاپیکەقتن ل گەل حکمەت محمد عەبۆزید ل ۲۰۲۰/۳/۱ زاخو.

پشتی نسکوئی ب (۱۸) پۇزان ناڭبىرى ل گەل چەند پېشىمەرگە يەكان ھولدا چەند چالاكىيان ئەنجام بىدەن و بەرهە چىيائىن كوردىستانىقە چۈويە بۆ ئەنجامدا ئەنجام بىدەن، وەك كوشتنا چالاكىيان د ناڭ جەرگى دېمىدا ئەنجام بىدەن، وەك كوشتنا سەربازەكى پېتىمى ل گوندى كەشانى كۆئەوى دەمى (عەبدولكەريم فەرھان، ئەمین ئىزدۇ و مەسعود گۆيى) ل گەل بۇون. ھەروەسا شىيان بۆسەيەكى ل سەر جادەيَا سەرەكى يَا د ناڭبەرا (زاخۇ - با提قا) دا ل نىزىك گوندى (بۆسەلى) بىدان.

د ئەقى بۆسەيەدا ترۇمبىلە كا سەربازى يَا ژ جۇرى (ئىقلا) ژناڭ دېن و (۴) سەرباز د ناڭدا ھاتنە كوشتن، ل ئەھى دەمى (ئەمین ئىزدۇ) ل گەل بۇو، ھەروەسا ل لۆفىن دەركارى شىايە ئەفسەرەك و سى پۆلىسان ئىخسىر بىكت. ناڭبىرى ل دەستىپىكا ھەلبۇونا چىسىكا شۆرەشا گولانا پېشىكە قىتۇخواز دېيتە "ئامر مەفرەزە". پشتى پېكھراوىن لەشكەرى ل سالىن (۱۹۷۹ - ۱۹۸۰) ھاتىنە دامەزراندىن، ژىئر زىرەكى و چاقنەتسىيىا وى دەيتە دەستىشانكىن وەك

(۶۶) چاپىكەقىن ل گەل حكمەت مەھمەد عەبۇزىز ل ۲۰۲۰/۳/۱ زاخۇ.

بەرپرسى پېكھراوا شەھيد (مەحمود يۈوسىف)، چەندىن جاران ژ لايمى ھىزىن پېتىمەقە پلان ھاتىيە دانان بۆ ژناڭبىرنا وى، بەلى ھەمى پلاننىن وان سەرنەدگىتن.

ئەو بۇو ل سالا (۱۹۸۵) ى ل گەل چەند پېشىمەرگە يەكان د ناڭبەرا گوندى (دېرىشك) ى و (ئافھى) دا دەقەرا گولىيان دەقەنە د ناڭ بۆسەيەكا ھىزىن پېتىمەدا، د ئەھى بۆسەيەدا سى جاش دەيىنە كوشتن و شەشىن دى دەيىنە بىرىنداركىن، بەلى جەن داخى بۇود ئەھى بۆسەيەدا پېشىمەرگە يى قارەمان (سدقى ئاڭدەل) دگەھىتە كاروانى شەھيدان.

شەھيد (محق گەودا) ل گەل كوبى وى يى ب ناڭى (حکمەت) دەيىنە بىرىنداركىن، ھەروەسا ژېر پۇلى وى يى گرنگ د شۆرەشىدە ل سالا (۱۹۸۷) ى ژ لايمى جەنابى سەرۆك (مەسعود بارزانى) ـقە دەيىتە دەستىشانكىن وەك ئامر ھىزى دەستوەشىن (قوة الضاربة)، ناڭبىرى د ماوهىي كاروانى خوھ يى خەباتىدا بەشدارى د زىدەتى (۱۰۰) چالاكى و داستاناندا كرييە و پىتىيا وان ئەھى ب خوھ سەرپەرشتى كرييە، ژ

(۶۷) چاپىكەقىن ل گەل حكمەت مەھمەد عەبۇزىز ل ۲۰۲۰/۳/۱ زاخۇ.

(۶۸) چاپىكەقىن ل گەل حكمەت مەھمەد عەبۇزىز ل ۲۰۲۰/۳/۱ زاخۇ.

گرنگترین ئەوان چالاکییان وەك: (بەرسینگرتنا هىرشا پژیمی بۆ سەر دەھەرا لىقى ناقدارە ب هىرشا ئەرمىشتى، داستانا مەزن يازه‌مبیل فروشى، داستانا شەرانشى سى جاران و داستانا مەزن ياعومەر ئاغايى)^(٦٩).

هەروەسا د سەنگەرین (گەورىيا عومەر ئاغا) يىدا ناڤىرى شىا ئەفسەرەكى ب پلەيا (مقدام) بکۈزىت، ۋېھر ئەقى چەندى ژلايى جەنابى (ئەرىس بارزانى) قە دەيتە خەلاتىن، هەروەسا بى بەردەواام بىول سەر خەباتا خوھەتا سالا (١٩٨٨) ئى ل گەل خىزان و كەسوکارىن خوھ ئاوارەبىي وەلاتى (توركىيا) دىن، داكو ژ توركىيا بەرهە وەلاتى (ئىران) سى بچن، بەلى ب پلانەكا نىقدەولەتى، بەرامبەر كۈزمەكى مەزن يى پارەبىي ل سالا (١٩٨٩) ئى رادەستى پژىما بەعس دەيتە كرن، پاش دەيتە ۋەگوھاستن بۆ (بەغدايى)، پشتى بۇورىنا چەند پۇذان بېپىارا سىئدارەدانى بۆ دەيتە دەركىن، د مىزۇويەكا نەدىياردا ل سالا (١٩٨٩) ئى دەيتە سىئدارەدان و ب سەريلىنى دەگەھىتە کاروانى شەھيدان^(٧٠).

(٦٩) چاپىيکەفتىن ل گەل حكمەت مەحمد عەبۇزىزىد ل ٢٠٢٠/٣/١ زاخو.

(٧٠) چاپىيکەفتىن ل گەل حكمەت مەحمد عەبۇزىزىد ل ٢٠٢٠/٣/١ زاخو.

سەعدۇ كوركى

ناشى وى بى دروست (سەليم درباز حەممەد) بە برنياسە ب (سەعدۇ كوركى)، ل سالا (١٩٣٧) ژبنەمالەكا كوردىپەرەرەل گوندى (كوركى) سەر ب بازىپەكى (باتىفا) قە ژدايىكبۇويە، ل سالا (١٩٥٨) ئى پەيوەندى ب پىخستىن نەھىنى يىن پارتى ديمۆكراتى كوردستان كرييە، ھەر ل دەستپىكى سەرەلدانا شۇرەشا ئىلۇنما مەزن ل (١٩٦١ - ١٩٦٢) پەيوەندى ب شۇرەشى كرييە ل گەل (ھىزا - دەقىك) و ل سالا (١٩٦٢ - ١٩٧٥) بۇويە بەپرسى كارگىرى ل بارەگايى (ھىزا - دەقىك)^(٧١). ل نسکۆيا سالا (١٩٧٥) ئى ل گەل خىزانما خوھ ئاوارەبىي وەلاتى (ئىرانى) بۇويە و ژلايى پژىما ئىرانىقە ل گەل خىزان و زارقىكىن وى بۇ ماوەيى (١٧) بېۋەن ھاتبوو زىنداڭىن، ژەھول و بىزاقىن سەركەدaiيەتىيا (پارتى) ناڤىرى دەيتە ئازادىن، ب مەرجەكى كو وەلاتى (ئىرانى) بجه بەھىلىت، بەلى خىزان و زارقىكىن وى رادەستى پژىما بەعس كرن و هاتنە ۋەگوھاستن بۆ باش سورى عىراقى ل بازىپە

(٧١) چاپىيکەفتىن ل گەل، جەمال سەليم درباز ل پىكىكەفتى ٢٠١٩/٧/٣١ زاخو، ژدايىكبۇويە سالا ١٩٧٥ ئىيە، ناڤىرى كورپى شەھىدى ناڤەتىيە، د نوكەدا فەرماندەيى ھىزا ژىنگەھىيە ل پارىزگەھا دەقىكى، ل زاخو ئاڭجىيە.

(ناسرییی) بو ماوهیی دوو سالان هاتبوو زیندانکرن، بهلى نافبری هر ل ئیرانی دمینیت، هتا سala (۱۹۷۶ - ۱۹۸۰) ل دویش پاسپاردهیین سه‌رکردايەتیبا (پارتی) ژ ئیرانی دهیتە کوردستانی و په یوه‌ندییی ب سه‌رکردايەتیبا به روخت یا شوره‌شا گولانی دکەت^(۷۲). ل سala (۱۹۸۰ - ۱۹۸۱) بويه به‌رپرسی پیشمه‌رگه‌یین زیره‌قانین باره‌گایی لیزنه یا ده‌قەرا (زاخو - لقا ۱) و ل سala (۱۹۸۱ - ۱۹۸۲) بويه جیگری پیکخراوا له‌شکەرى یا ب نافى شەھید (حمید حەفزوولا) سەر ب لیزنه یا ده‌قەرا (زاخو - لقا ۱) ل سala (۱۹۸۲ - ۱۹۸۷) بويه به‌رپرسی پیکخراوا له‌شکەرى ب نافى (شنگال) ئەوا سەر ب لیزنه یا ده‌قەرا (زاخو - لقا ۱) هروه‌سا ل سala (۱۹۸۷ - ۱۹۸۸) بويه ئەندام لیزنه و به‌رپرسی بهشى له‌شکەرى لیزنه یا ده‌قەرا (زاخو - لقا ۱) پاشى ل دەمی ئەنفالین پەشىن سala (۱۹۸۸) ل گەل خیزان و کەسوکارین خوه ئاوارەبى وەلاتى (توركىا) دبن، ل ئورديگايى (دياريبه‌كرى) ئاكنجى دبن، هر د ناف ئورديگايىدا به‌رده‌وام بويه ل سەر کارى خوه يى پارتايىتى وەك ئەندامى كۆميتا (پارتی)

(۷۲) چاپىكەقتن ل گەل، جەمال سەليم درياز ل پىككەفتى ۲۰۱۹/۷/۳۱ زاخو.

يا ئورديگايى هاتبوو هەلبىزادن، ل سala (۱۹۹۱) ل دویش فەرمان و بپيار و پاسپاردىن سەركىدايەتیبا (پارتى) ۋەگەريايە کوردستانى^(۷۳) ل سala (۱۹۹۱ - ۱۹۹۲) دېيتە به‌رپرسی میحورى له‌شکەرى ل باشىركى (دەركارى) و ل سala (۱۹۹۱ - ۱۹۹۵) بويه جيگرئ له‌شکەرى کوردستانى (سى - دەقك) ل سala (۱۹۹۷) بويه فەرماندەيى "ليوا ۱۷" ل باتىفا یا سەر ب (سۇپاىيى - ۱) ۋە هتا سالپۇزدا دامەززىاندا (پارتى) ل (۱۶ - ئاب) سala (۱۹۹۶) د يووبىلا زىپىنا (پارتى) دا وەك پىزگىرتەن ژبۇ خزمەتا پیشمه‌رگايەتى و شوره‌ش و ماندىبۇوتا وى يا دوير و درېز بى وەستيان و قاپىبۇون ژ لايى جەنابى (سەرۆك بارزانى) ۋە ھاتىيە خەلاتكىن ب مەدالىيا بارزانىيى نەمر^(۷۴).

نافبرى د کاروانى خوه يى پیشمه‌رگايەتىيىدا به‌شدارى د زىددەتى سەد و پىنجى چالاکى و داستاناندا كرييە. هروه‌سا نافبرى يازدە جاران ھاتىيە برىنداركىن، ل سala (۱۹۹۷) ژئەگەرى برىنىن وى يىن سەخت و دزوار ل سەردەمى پیشمه‌رگايەتىيى و فيداكارىيى، توشى

(۷۳) چاپىكەقتن ل گەل، جەمال سەليم درياز ل پىككەفتى ۲۰۱۹/۷/۳۱ زاخو.

(۷۴) چاپىكەقتن ل گەل، جەمال سەليم درياز ل پىككەفتى ۲۰۱۹/۷/۳۱ زاخو.

نه خوشیه کا گران دبیت، ل شه‌قا (۵ / ۲۶-۲۵) بازیپیز زاخو
چوویه بەر دلوقانییا خودی^(۷۵).

ل (۴/۷/۲۰۰۲)ی وەک پىزگرتن بۆ خەبات و ماندىيۇونا وى جەنابى
(سەرۆك بارزانى) سەرەدانا گۆرى نافبرى ل مەزارگەھىز زاخو
کېيۇو^(۷۶).

۷۵) چاپىكەقىن ل گەل، جەمال سەليم درياز ل پىككەفتى ۲۰۱۹/۷/۳۱ زاخو.
۷۶) چاپىكەقىن ل گەل، جەمال سەليم درياز ل پىككەفتى ۲۰۱۹/۷/۳۱ زاخو.

ئۆسمان قاسىم

ناشى وى يى دروستى (ئۆسمان قاسىم مىستى) يە ل سالا (۱۹۵۱)ى ژ
بنەمالەكا كوردىپەرەر و ناشدار و هاتىيە سەر دۇنيايى، ل سالا
(۱۹۷۲)ي خوه گەهاندىيە د ناۋ رېزىن شۆرەشا ئىلىقنا مەزندال گەل
(ھىزا - زاخو) ل (بەتلەليۇنا - ۱) و (سرىيا - ئەسناندۇ) وەكو (ئامىر
- حزير) پشتى بەرپابۇونا شۆرەشا گولانا پىشىكەفتىخواز نافبرى ل
سالا (۱۹۷۶ - ۱۹۷۷) دبىتە جىڭىرى مەفرەزا شەھىدى فەرماندە
(محەما قاسىم)^(۷۷).

ل سالا (۱۹۷۷-۱۹۸۱) دبىتە ئامىر (مەفرەزە) ل سنورى ھەريمى(۱)،
زېير پۇلى وى يى گرنگ د شۆرەشىدە سالا (۱۹۸۵ - ۱۹۸۶) دبىتە
بەرپرسى پىكخراوا لەشكەرى يا ب ناشى شەھىد (محەممەد سالح
بۆسەلى) ئەوا سەر ب لىيىنە يا دەفەرا (زاخو)-فە، ل سالا (۱۹۸۶ -
۱۹۸۸) وەك كارگىرى لىيىنە يى ل (دەھوك)ى دەھىتە دەستنىشانكىن
وەكو بەرپرسى بەشى لەشكەرى. نافبرى د كاروانى خوه يى خەباتىيدا
بەشدارى د چەندىن شەپ و داستاناندا كرييە، چەندىن جاران ژى

۷۷) چاپىكەقىن ل گەل ئۆسمان قاسىم مىستى، ل پىككەفتى ۲۰۱۹/۱۱/۱۲ زاخو.

هاتییه بريندارکرن وهک (سala ۱۹۷۷) دکه‌ثیته بوسه‌یه‌کا هیزین پژیمی ل گوندی (برجینی) د ئه‌قی بوسه‌بیدا دهیته بريندارکرن، ل سala (۱۹۸۴) هیرشا ده‌قها (لیقی) بوسه‌ر لیزنه‌یی دهیته بريندارکرن^(۷۸). هروهسا ل سala (۱۹۸۷) سی د هیرشا گوندی (سه‌رسیلافلک) بیدا ب سه‌ختی دهیته بريندارکرن، پاشی ل ده‌می ئه‌نفالین په‌شین سala (۱۹۸۸) سی ل گه‌ل خیزان و که‌سوکارین خوه ئاواره‌یی وه‌لاتی (تورکیا) دبیت و ل که‌مپا (دیاربکر) سی ئاکنجی دبیت، ل سala (۱۹۹۱) دبیته به‌پرسی میحوه‌ری (دیاربکر) سی، ل سala (۱۹۹۲) سی دبیته ئه‌ندامی (به‌رهی زاخو) وهکو به‌پرسی له‌شکه‌ری، ل سala (۱۹۹۳) - (۱۹۹۵) بوبیه فه‌رمانده‌بی (فه‌وجا - ۲۵) سه‌ر ب سوپایی (۱) فه، ل سala (۱۹۹۷ - ۱۹۹۹) دبیته ئه‌ندامی سوپایی (۱۴) و به‌پرسی (هیزا) پارتیزانی^(۷۹).

-
- ۲۰۱۹/۱۱/۱۲) چاپیکه‌قتن ل گه‌ل ئوسمان قاسم مسستی، ل پیککه‌قتنی زاخو.
۲۰۱۹/۱۱/۱۲) چاپیکه‌قتن ل گه‌ل ئوسمان قاسم مسستی، ل پیککه‌قتنی زاخو.

ل سala (۲۰۱۰) سی بوبیه ئه‌ندامی سه‌رکردایه‌تیبا (فه‌لهک) يا له‌شکه‌ری ب پله‌یا "لیوا" هه‌تا نوکه ل سه‌ر کاری خوه به‌رده‌وامه، د کونگره‌یی سیزده‌بیدا سala (۲۰۱۰) زیه‌ر دلسوزی و خه‌باتا وی يا به‌رده‌وام، ز لایی جه‌نابی سه‌رک (مه‌سعوود بارزانی) فه مه‌دالیبا بارزانی پی هاته به‌خشین. ناقبری به‌شداری د کونگره‌یی (۱۱ - ۱۲ - ۱۳) دا کریبه، هروهسا به‌شداری د شه‌پری دزی تیورستین (داعش) ل سala (۲۰۱۴) بیدا کریبه^(۸۰).

-
- (۸۰) چاپیکه‌قتن ل گه‌ل ئوسمان قاسم مسستی، ل پیککه‌قتنی ۲۰۱۹/۱۱/۱۲ زاخو.

عه‌بدولکه‌ریم فه‌رحان

هه لگری مه‌دالییا بارزانی و پیشمه‌رگه کی ماندوونه‌ناس "لیوا" (عه‌بدولکه‌ریم فه‌رحان عه‌بدوللا) به‌رنیاس ب (عه‌بدولکه‌ریم فه‌رحو) ل سالا (۱۹۵۱) تی ل گوندی (که‌شانی) هاتییه سه‌ر دونیایی، ل سالا (۱۹۷۳) بی ل گه‌ل هیزا (سه‌لیم ئه‌سعده خوش‌بی) به‌ته‌لیونا (عه‌دنان نه‌جم) سریا (محه‌مهد به‌هنونه‌ی) بوبیه پیشمه‌رگه^(۸۱). ل شوره‌شا گولانا پیشکه‌فتنه‌خواز ل سالا (۱۹۷۶ - ۱۹۸۰) تی بوبیه جیگری مه‌فره‌زی ل گه‌ل فه‌رمانده (محه‌مهد میرزا). ل گه‌ل پیکخراوا شه‌هید (محه‌مهد سالح بوسه‌لی) ل ئه‌وی ده‌می (محه‌مهد خالد بوسه‌لی) به‌پرسی پیکخراوی بوبو سه‌ر ب لیژنے‌یا ده‌فه‌را (زاخو) قه بوبو، ل سالا (۱۹۸۴ تا ۱۹۸۶) تی هاته ۋەگوھاستن بۆ باره‌گایی لیژنے‌یا (زاخو) و ل سالا (۱۹۸۸) هاته ۋەگوھاستن بۆ باره‌گایی لیژنے‌یا (زاخو)، ل ده‌می ئه‌نفالین ره‌ش ئاواره‌بی وەلاتى تورکیا بوبیه و ل

(۸۱) چاپیکه‌قتن ل گه‌ل عه‌بدولکه‌ریم فه‌رحان عه‌بدوللا، ل پیککه‌قتنی ۲۰۲۰/۲/۲۵، زاخو.

که‌مپا دیاربئه‌کری ئاکنجی بوبیه، هه‌تا سالا (۱۹۹۱) تی ۋەگه‌پیا کوردستانی، چه‌ندین پله و پۆستین سه‌بازی وەرگرتینه، هه‌تا سالا (۲۰۰۲ تا ۲۰۰۴) بوبیه ئه‌ندامی سوپایی (دۇو) وەك بەرپرسی "حەرەکاتا"^(۸۲).

د نوکه‌دا ناقدی خانه‌نشینه ب پله‌یا (عه‌مید) وەکو فه‌رمانده بیي "لیوا"، ل سالا (۲۰۱۰) تی د کونگره‌یی سیزده‌بیي يی پارتی دیمۆکراتی کوردستاندا ڙلايى سه‌رۆك بارزانیقە مه‌دالییا بارزانیي نەمر پی هاته به‌خشین، ل (۲۰۱۴/۸/۲۸) د شەپى دىرى تىرۆرسىتىن (داعش) دا ل ده‌فه‌را (زومار) ب سه‌ختى بريندار دبىت، هه‌تا نوکه ڙى به‌رده‌وام د چاره‌سەریيىدایه. ناقدی خودان پۆلەکى بەرچاڭ بوبو د شورپه‌شىدا كەسەكى مىرخاس و قاره‌مان و چەلەنگ بوبو خودان ئەزمۇون و سەربۇرۇد بىياقى تەكتىك و پلاندانان و چالاکىيىن لەشكەريدا^(۸۳).

(۸۲) چاپیکه‌قتن ل گه‌ل عه‌بدولکه‌ریم فه‌رحان عه‌بدوللا، ل پیککه‌قتنی ۲۰۲۰/۲/۲۵، زاخو.

(۸۳) چاپیکه‌قتن ل گه‌ل عه‌بدولکه‌ریم فه‌رحان عه‌بدوللا، ل پیککه‌قتنی ۲۰۲۰/۲/۲۵، زاخو.

علی قادر سیف‌الدین

ل سالا (۱۹۵۰) یی ل گوندی (چه م کورک) یی سهرب بازیپکی (رژگاری) فه ژبنه ماله کا کورد په روهه ژدایکبوویه، نافبری هه رز زاروکینیبا وی ههستی نهته وايهتی و قیانا وه لاتی جهی خوه د دلی ویدا کرییه، لهورا پشتی هه لبیونا چریسکا شۆره شا نئیلونا مەنن ول سالا (۱۹۶۷) خوه گەهاندە د ناڭ پېزىن شۆره شىپدا هه تا نسکویا سالا (۱۹۷۵) یی بەردەوام بۇو^(۸۴).

پاشی ل گەل خیزان و کەسوکارین خوه ئاوارهیی وه لاتی تورکیا دبن و دبیتە پېشىمەرگە ل سىنورى (لقا ۱)، و دبیتە بەرپرسى مەفرەزه يەکى یىن سەركەدایه تىپا کاتى با وی سەردەمی، پاشی ل

(۸۴) چاپىيکەقتن ل گەل مەحمد جانگير ئە حمەد، ل پېكەقىتى ۲۰۱۹/۱۰/۱۰-ى، نافبری ل سالا ۱۹۶۹ یی ل گوندی بۆسەلی ژدایکبوویه، ل سالا ۱۹۸۷ یی ل گەل پېكخراوا لهشکەرى يا ب نافى خەبات بۇویه پېشىمەرگە، د نوکەدا ئەندامى لقا (۸) - بەرپرسى بەشى پېكخستنا لىزىنە يازاخى، دەرچۈمى ئامادە يما پېشەسازىيە، ل زاخى ئاڭجىيە.

سالا (۱۹۷۹) یی دچىتە ئیرانى ب مەرەما بەشدارىسىرىنى د كۆنگرەيى (۹) یی پارتى ديمۆكراتى كوردىستاندا^(۸۵).

پشتى ۋەگەريانا وی ژوهەلاتى ئیرانى دبىتە جىڭىرى پېكخراوا لهشکەرى يا ب نافى شەھيد (شەھباز سالح) هەتا سالا (۱۹۸۲) پاشى دهيتە ۋەگوھاستن بۇ سىنورى لىزىنە يا (دەھوك) یی، دبىتە بەرپرسى پېكخراوا لهشکەرى يا ب نافى (پېنجبەران) ل سەرئەنجامداナ كار و چالاكىيەن خوه يىن لهشکەرى بەردەوام بۇو هەتا سالا (۱۹۸۸) یی ل دەمى ئەنفالىن پەش، ب خىزان و کەسوکارىن خوه قە دەقىنە دەستى لهشکەرى پژىيما بەعس و دەھىنە ۋەگوھاستن بۇ بازىپکى (بەحرىكە). نافبرى ب نەچارى سى سالان ل وېرى دەيىنەت، پاشان ل سالا (۱۹۹۱) یى شىايە خوه بگەھىنەتە ناڭ کەسوکارىن خوه ل بازىپکى (دەركار) سا عەجمە، نافبرى پۇلەكى گرنگ د سەرەلدانا سالا (۱۹۹۱) يىدا ل بازىپکى دەركارى ھەبۇو، ھەرەسە د كاروانى خوه يى پېشىمەرگا يەتىيىدا تۈوشى چەندىن نەخوهشى و شەپىن گران بۇویه، بەشدارى د چەندىن چالاكى و داستاناندا كرييە وەك شەپىن: (زۆزك و

(۸۵) چاپىيکەقتن ل گەل مەحمد جانگير ئە حمەد، ل پېكەقىتى ۲۰۱۹/۱۰/۱۰-ى زاخى.

هندريينا، شهري عومه رئاغا، گهلى زاخو، داستانا زه‌مبیل فروشى،
... هتد). هروهسا نافبرى د کاروانى خوه يى پىشمه‌رگايىتىيىدا
حەفت جاران برىندار بۇويه، ژېر پقلى وى يى گرنگ و زىرەكى و
چەلنگىيا وى د داستانا (زىوكا عەبۇق) يىيدا ل سىنورى ناوجە يى دەۋۆكى
ل (١٩٨٣/٦/١٥) سپاسنامە يەكا تايىهت ژ دەۋە جەنابى سەرۆك بارزانى
بۇ پىكخراوا لەشكەرى ياب ناھى پىنچەران) هاتبوول ئەوي دەمى
بەرپرسى وى پىكخراوى بۇو^(٨٦).
ل سالا (٢٠١٤)-ى ل دەمى تىرۆرستىن (داعش) ھىرىش كرييە سەر
ھەرىما كوردستانى، نافبرى ب زارۆكىن خوهقە بەرە سەنگەرەن
بەپەۋانىكىن دچىت و بەشدارىيى د چەندىن شەپاندا دكەت، بەلى ب
مخابنېفە ل (٢٠١٥/٦/٢١) دچىتە بەر دلۇۋانىيى خودى^(٨٧).

(٨٦) چاپىكەقتن ل گەل محمد جانگير ئەحمدە، ل پىككەقنى ٢٠١٩/١٠/١٠-ى زاخو.

(٨٧) چاپىكەقتن ل گەل محمد جانگير ئەحمدە، ل پىككەقنى ٢٠١٩/١٠/١٠-ى زاخو.

سەلام كوركى

ناھى وى (سەلام پەسۈل مەممەد) بە بىرىناسە ب (سەلام كوركى) ل سالا (١٩٥٥)-ى ل گوندى (كوركا) سەرب بازىپكى (باتيفا)-فە زدایكبوويه، ل سالا (١٩٧٤)-ى پەيوەندى ب شۇپەشا ئىلۇنما مەزن كرييە، ل گەل ھىزى فەرماندە (عەلى خەليل) ھاتىيە رېكخىستن ل سىنورى لىزىنە يى دەۋۆكى^(٨٨).

نافبرى ل سەرئەركى خوه بەردەۋام بۇوەتتا نسکويا سالا (١٩٧٥)-ى، پىشتى دەستپىكىرنا شۇپەشا گولانا پىشىكەقتنخواز ل سالا (١٩٧٨) دوبارە پەيوەندى ب پىزىن شۇپەشى كرييە و ھەر ل سىنورى لىزىنە يى دەۋۆكى مايە، ھەتتا سالا (١٩٨١)-ى دەيتە فەگوھاستن بۇ سىنورى لىزىنە يى زاخو ل گەل پىكخراوا لەشكەرى ياب ناھى (حەميد حەفزوولا) دەيتە رېكخىستن^(٨٩).

(٨٨) چاپىكەقتن ل گەل، ئەحمدە خدرئەحمدە كوركى، ل پىككەقنى ٢٠٢٠/١٢/٢٠ زاخو، ل سالا ١٩٦١ ل گوندى كوركا زدایكبوويه، ل سالا ١٩٧٧ بۇويه پىشمه‌رگە، نوكە ب پله يى عەميد خانەشىنە، ل زاخو ئاكنجىيە.

(٨٩) چاپىكەقتن ل گەل، ئەحمدە خدرئەحمدە كوركى، ل پىككەقنى ٢٠٢٠/١٢/٢٠ زاخو.

ناڤبری د کاروانی خوه یی خه باتیدا به شداری د زیده تری (۶۰) چالاکی و داستاناندا کریبیه، هه روہسا (۵) جaran هاتیبه بریندارکن دوو جaran ل سه‌ردەمی شوره‌شا ئیلوونی بwoo، هه روہسا پشتی سه‌رهلداانا سالا(۱۹۹۱)-ئی ناڤبری بـردەوامی دایه کارئ خوه یی پیشمه‌رگایه‌تیبی، بـلی ژئگەری ماندیبۇونا وی یا بـردەوام و بـی راوسـتیان د نوکـهدا خانه‌نشینی پیشمه‌رگـیه بـپلهـیا "عـقـیدـ" و پـیـکـهـقـتـیـبـیـهـ (۹۰).

دەستتەقىسى شەھىد معاویر شیلانى

۹۰) چاپىكەقتن ل گەل، ئەحمد خدر ئەحمد كوركى، ل پىككەقتى ۲۰۲۰/۱۲/۱۰ زاخـ.

ل » ۱۹۹۷/۱۲/۱۶ بیر هاتا ۱۶ سالیا شه ره کرگان و بیان و ده نگه
نه لده فر رز افغانستانیه به بام دن داده سفرا پیشنه رئیت
قاره عان دزیب زینما فاشم ده موزارگه هله زه دبل فروش
که پیشنه زه مزارعه هیئت بیان و ده نگان لده فر اگویان
له لبهت بیر هاتن و داستانیت پیشنه رئیت کور دستان
دبورون نهگر ره مین ده بره په ریت دیرونه و دستانو
به رهودیت کوریت هودن به دگنه هاف نه تر میت
همان و مازنون نه غرفه دین و به مسیه که دین بیگوان
در درستوکه سده نه تختیت ده و ما هیده بیست
نه فیلم نه فه که نه کورتیک لسور شه ره کر ۱۹۸۱/۱۲/۱۶
هاتیه به بام دن بی غاندو خانیت گوفار پیشنه ره
نه شسته کر یگونه لک سال کار لیکه نادر
پیشنه ریت قاره عان نه قشم چالکیه که دورست دکر
کو لمه ره زانه نه و وریت نه عام ده نه ملاریت نه و ورست لسمه
پشنا داگر که ده و هو ور و ناه کدیت له برا منه لمه ۱۹۸۱
جهند مع فرم ره کیفت بیدن نه لده فر نه که هشتین بیک

نافیت و نه لمه له برا منه بانه ثیل (عنان نام)) بسبکه اکرم و مهار خوا
نه سفرا دو بیرون سدم کورک بخ سه ریه رشته خان له فار
مع فرم نه هیبت نه فر عر لعل سول بیده نه نه دل له برا فار
کوم بونه که هاتنه کمن له بیماریا روز ۱۹۸۱/۱۲/۱۶ نه دشنه
لیه نامه نگه رکه له بیماریا هاتنه دلایل زیه، هست جونک ساند
ترین پیا به لده فر اگر و سنه بیانو که دل بیماریا نه و وریت
نه دل کیم ناگر نه و وریت لوبیت که لکیه که دل کیه عاوهر
ده فرست سار بیست و هنریز بن بوکیرا نا ناهله شاپه رزا
نه و وریت له ناهیا بانیغا بوق جه دل دلک (رع لعل)
کاره کره (۲) رینه ریت لاده هزف ① جاگر خام
نه بیک عه بد ② چهی ناهیه لادسته خدکه گوند
هولما لگه لبابون بیکی کات جاگری هاتنه سه هیکه کمن لهد کم ۱۹۸۱
نه سه نه که کریت ۱۹۸۱ بیک لاده کیت ده نوکیه ناهادر
نه غه لده فر شاره زانون و نه که دل نه و وریت که
نه نگان له بیماریا نه که نه و طاره فار بیک بر فر نه کویت

(٤)

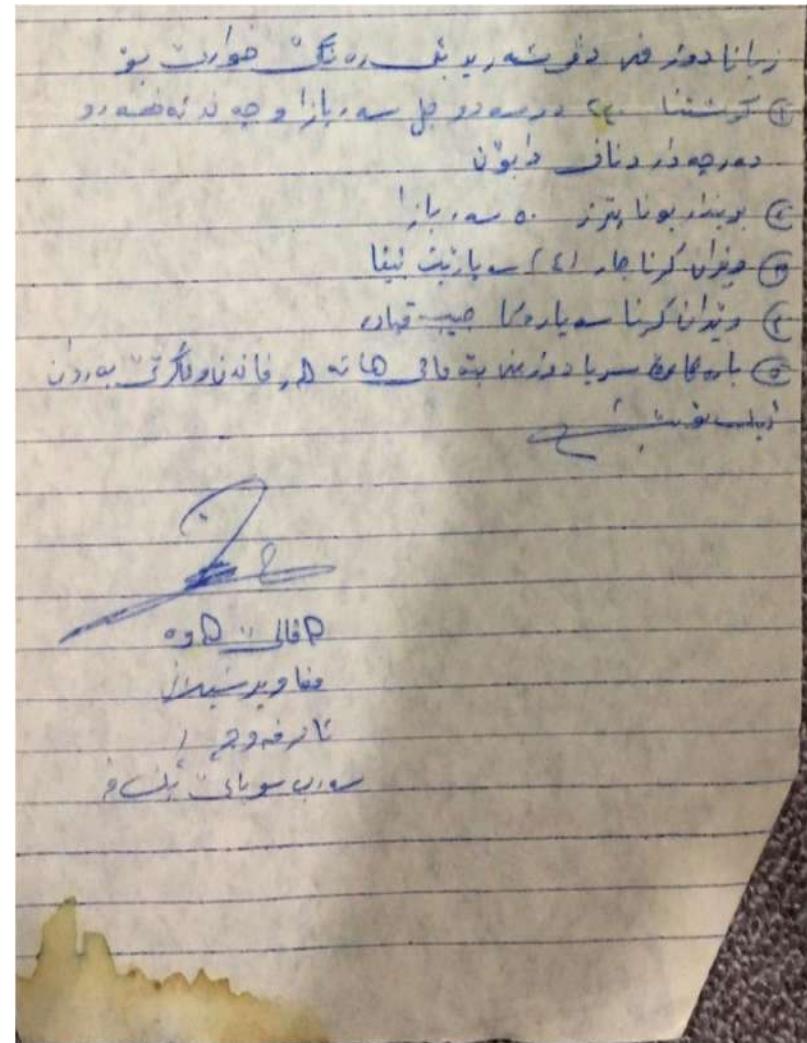
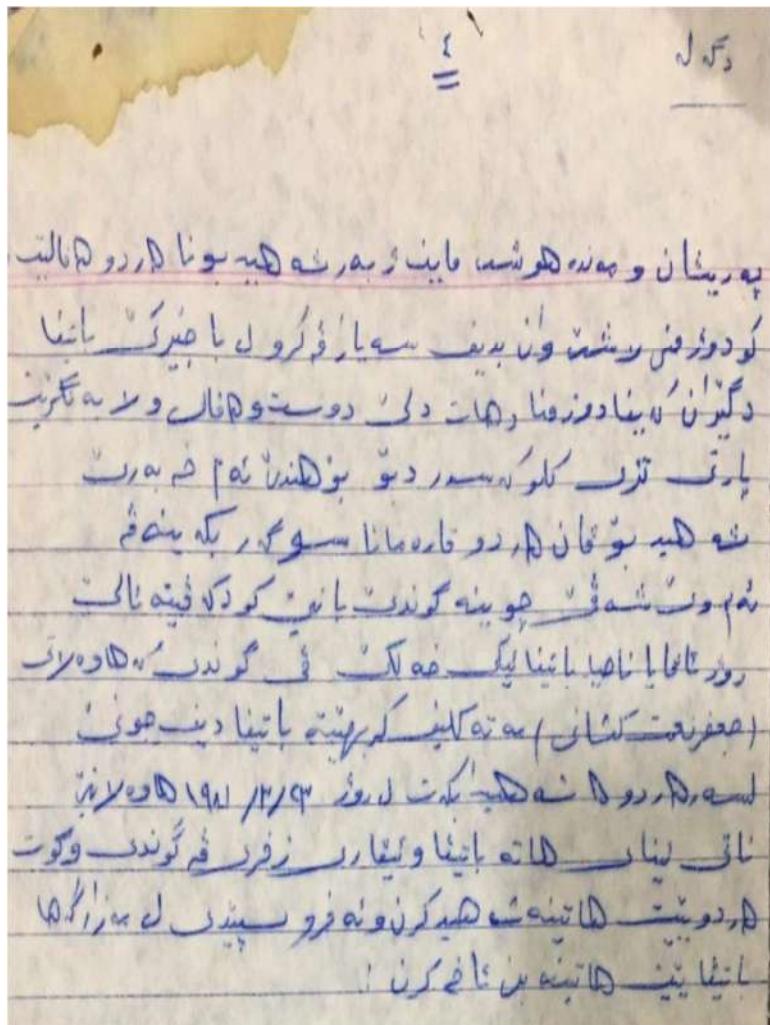
دَكْلَه

نه و بول شه فا ۱۳۹۸/۰۲/۰۷م نیزیکی سه نگرت گرد و
 هیشتانم و دکله پیتی نه گه هستین بجهن نار ما با خو
 دوز من بهمه سیا و کلیزیت لسه، فالیت سه نگرت ده سکر
 زمه رکنیت چو مکن کیف لو، فایت ۱۴ سه قیز دا بو دوزن
 نه قعماستیت لمه کردهم چاره ناد رفیعه قه بوره ۱۳۹۸/۰۲/۰۸م
 نهم هاشیمه شاره له نیزیک گوندی سیر گونک سه ده نامها
 با تیفاوه یه دوت روزیک شدو کور دکله ز ماده کا باشد یا بام
 نه و بول له نیزیک مه بین بس دکله لاته ده فه مه و لاله پهروما
 که هاشابانیت بوگت سعدو گوت نه گه رهون بجهن نه دست
 نه قشته بالرکیه اوس درست که بین بونه ف شه قم در جیب
 دناف په رت هاشیاده له باره کا شرکن او به سیاده بین نه ۱۴۰۰
 ده سبوب و سعدو کور له ناره شهیت نه فه صب خاچه
 اینیک کلوبیده لک پر سیاره ریان وه ناره تیا زهر بر ماله دن
 له انباله لاته ده فه نه زدت سعدو کور قه هاشه نه گلید کرنا

لریا نه بخدا دفعه هر بکت ریگه ک دورست بکت بونه هست نه مسیب
 بجیت اندیه رت بانیال باره کاته به مسیاده بین به لک هور
 ریک ریکه همیت چه ده جاره لات و جو چه ده لیفه هر دست و
 هاندیش سه گوت نه ۱۴۰۲ ریکانایم نه نیار روز ۱۴ نه روزن
 ریکه سه بونه دم نه نیار بور روز ۱۴/۰۲/۱۹۸۱ بیار سو سما
 بع فرهاده بین لسه، خارگشتناقیه، بانیاواره خو بونه پیور
 بونه هست کوئه لک شاره گریات نه بیتیه بونه شاه سدروک و ک
 بونه اونه چه ده ده قیقه لازم ده ویربو (مرلعا) / پیشیده ریگه
 همانه دیپه و لانه ده فه و لاله لانه فیضت نه نیام دناف
 بونه بیگونه و نه قدر رازد بو وه گرت نه زدن نو ۸ مه ده فه
 هه فالیت فه و دست ز عاده کا بدم بین دارگل لک و بیش این
 لک بونه سرا بونه ریکه لک نیار بونه نه ۱۴۰۲ بونه بونه نار ما با خو
 بونه هیا اینه ام سه سو سما به، فرهاده بکر دناله لیستنا هه، ماده بیش
 سعدو کور دکله نه گه هست نه ده دم زیزیکه هری ده بسته و ده
 پیشیده پیور خارونه که زیست سه که در زره نگه بیکار کنه
 هناف بونه سامد و پیشیده قاره عان روهه لکه نگه چه ک
 هو وه گه نه افه بلانه لکه ده ده بکت ده ده لکه ده لکه لات

سریا دوز پریه و لو ده چینه لکه اف بیدار گهنه که به
 دهست و مشاند نایاب - دنه با قله و هیله که تینه به کلار
 گولینه دوز پریه و دنه که صرانه زیر بارم کیشان رسم
 هاتنه دلنو نهم چه دمه که باشند هاتنده دوز پریه نام مند نایاب
 بود مردم بیت اینه رویدان نایاب هیله پاده زده و خادهست نایاب
 خیال دوز پریه نایاب ده فریه کیانه هاره که نایاب
 نهم عده ضنک و که دو بیه کیانه هاشد خودت زن رزب
 غر لعلی بیدیار دکله لکه به بیدیاره بوصه دکرنا گیانه جو
 دنه گردید نهم نهاده بونه کو شاهد مان و نه مان که بیت هاره
 دنه پیه دوز پریه دلا بلنه هایا صیاره فسوی گیرت تو پشت زمه
 بستیت و مزد رصه ندایا ف هیله بیت نایاب بلنه هایا بیان
 لورده ف هناله چه کو ده هنرها باشد دکله بون ده تک
 نه ف هننه بسهر کن گرفه که اف گوند بیخه باید لو بیدن
 پیخه رگیت شاره دکله بون و مکه صادر هدر و خوره خدر
 و خبره لوند و مجده کیت دکه ناف و ناشهه بیره
 بیوان ده دکله بجهه که (۵۷) ملم ره شاهه ناگریزف

سلکه هنست دوز پریه رهه اگلست و هیله و ان بیت به رکیت
 شهربی توب بایانگون و پنه که شهربه سه رسه سفل و
 باشند عاده که بیم بیم سفل سه رک تمه ره که هر قه
 هاره که هنمه هیله که از دوز پریه زیانه زگوند لتو
 بون که هقسوت هات باشد دل رهیل زیاده نایاب
 زن پیه ریگت برود دکله بیم بیم دوز پریه رک بیت
 دنکو بانگ همچونه بسه ره دل رهات دوز پریه لون فحوده رک
 رک سه فوره باشد زیانه دل ره دکله تاریخات سه ره ده فریه
 هات نم کوم بونه هنچه زیانه چه چه و ده نده فالله ده کم بور
 بون که زبه فهونه هنست فه تاون باشد دل ره لونه و
 ده تک جمله شیکن لد سیتو خات ده تک تلیبا و دلی
 هیکه گرمان بونه هیلو کو صربیان باده لاده فالیت میم
 بوزه هنست هنتمه ده ده فالیت هناف (هیله هندرف)
 هده که گونه که بوله نه دنها و صلاح کسکم لکه گوند که هر ده
 هننه ده سه دره ای زیانه ده ده فریه بونا چاله نم کله



وینهیین شه‌هیدین داستانا زه‌مبیل فروش



شه‌هیدی داستانی: حسنه
ئیسماعیل پشو.



شههیدی داستانی: ئە حمەد يە حىا تەيپ.



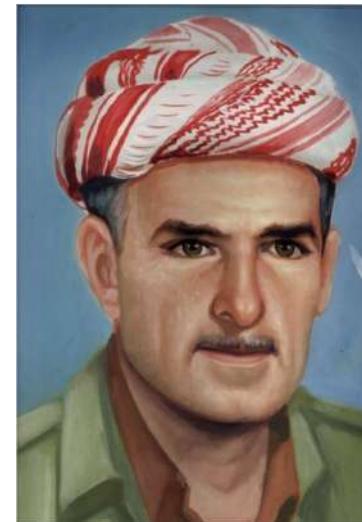
شههیدی داستانی: سالح عیسای مەجدو.

(مخابن وىئەيىن شەھىدى ب دەست مە نەكەقىن).

وینه‌بینن چهند به‌شدابووبینن

داستانا زه‌مبیل فروشی

عومه‌ر یوسف محمد به‌رنیاس ب (عومه‌ری له‌علی) سره‌په‌رشتی داستانی.



شهید: محقق‌ودا.



شهيد: حسنه محمد شيلاني ل سالا (١٩٨٥)سي هاتييه شهيدکرن.



شهيد: عهبدولجه بار خواجه شيلاني. شهيد: مغاوير شيلاني ل سالا (١٩٨٣)سي



ئۆسمان قاسم مىستى ل سالا ٢٠١٤سي شەپى دىزى چەكدارىن داعش.



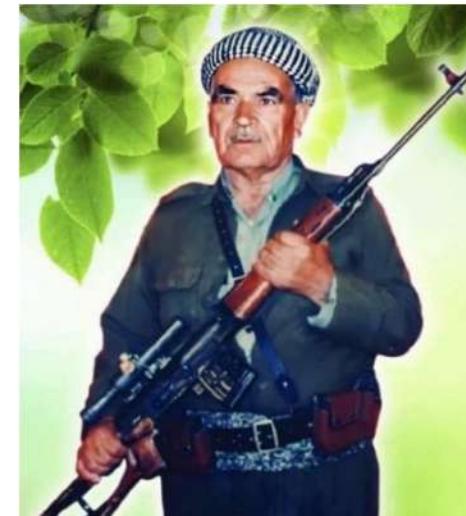
شهيد: مغاوير شيلاني. شهيد: عهبدولجه بار خواجه شيلاني. سەلمان سالح شيلاني.



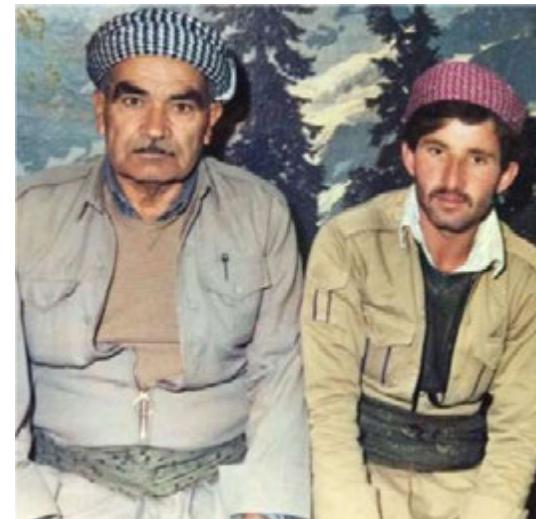
عەبدولكەريم فەرھان كەشانى.



سەرۆك بارزانى، نۇسман قاسم و عەلی قادر
شەپى داعش ل سالا ٢٠١٤-ئى.



سەعدۇ كوركى



سەعدۇ كوركى.
مغاوير شيلانى.



عیسا، عه‌بدولا، محّـگـودـا، سـهـبـرـیـعـلـیـ و تـهـمـهـرـ بـلـدـیـشـیـ.



پـهـسـوـولـ هـدـرـیـشـیـ، محـّـگـودـاـ و نـوـورـیـ خـدرـ.



فـهـرـزـنـدـهـ کـلـهـشـ، ئـیـرـاهـیـمـ یـوـونـسـ، محـّـگـودـاـ، حاجـیـ خـدرـ وـ نـهـجـمـانـ ئـیـسـمـاعـیـلـ.



عـهـبـدـوـلـکـهـ رـیـمـ فـهـرـانـ کـهـشـانـیـ. عـهـبـدـوـلـجـهـ بـارـ خـواـجـهـ شـیـلـانـیـ.



سەلمان سالح تەيپ شیلانی



حەسەن مەممەد و عەبدولجەلیل خالد.



حەسەن ئىبراھىم عومەر، بەرنىاس ب (ئۇقۇق بىرى).



عادل مەلا سەلام بەرنىاس ب (فەرخى شیلانى) ل سالا ٢٠١٧ چۈوئىيە بەر دلۋىغانىيىا خودى.



حەمدى جاسم ئىسماعىل ل سالا (١٩٩٥)ئى هاتىيە شەھيدىكىن.



شەھيد مغاوير شیلانى ١٩٨٣ ئىران.

وېنهېيىن دەقەرا داستان لى ھاتىيە نەنجامدان



لیستا زیده‌ران

أ. دهستانیس.

١. دهستانیسی شهید: جمهیل سه‌دیق به‌رنیاس ب (مفاویر شیلانی).
٢. چاپیکه‌فتنه:

 ١. ئەحمد خدر ئەحمد کورکى، ل پیکه‌فتى ٢٠٢٠-١٢-١٠ زاخۆ.
 ٢. ئەحمد عيسا مەجدۇ، ل پیکه‌فتى (٢٠٢١-٣-١٨) زاخۆ.
 ٣. ئەحمد يەحیا تەیب، ل پیکه‌فتى ٢٠١٩-٢-٢٠ باتیفا.
 ٤. ئوسمان قاسم مس提، ل پیکه‌فتى ٢٠١٩-١١-١٢ زاخۆ.
 ٥. ئیبراهیم یاسین سالح، ل پیکه‌فتى ٢٠١٩-٤-١٣ باتیفا.
 ٦. حاجى خدر عومەر، ل پیکه‌فتى ٢٠٢١-١-٢٥ زاخۆ.
 ٧. حەسەن ئیبراهیم عومەر، به‌رنیاس ب (ئەبۇ برق)، ل پیکه‌فتى ٢٠٢٠-١١-٩ زاخۆ.
 ٨. حەمید خواستى ئیسماعیل، ل پیکه‌فتى ٢٠١٩-٣-١٨ زاخۆ.
 ٩. حكمت محمد عەبزىز، ل پیکه‌فتى ٢٠٢٠-٣-١ زاخۆ.
 ١٠. جەمال سەلیم درباز ل پیکه‌فتى ٢٠١٩-٧-٣١ زاخۆ.
 ١١. سەلمان سالح تەیب، ل پیکه‌فتى ٢٠١٨-١١-٢٥، باتیفا.

١٢. عەبدولكەریم فەرھان عەبدوللا، ل پیکه‌فتى ٢٠١٩-١١-١٧ زاخۆ.

١٣. مەممەد خالد بۆسەلى، ل پیکه‌فتى ٢٠٢٠-١-١٦ زاخۆ.

١٤. مەممەد جانگىر ئەممەد، ل پیکه‌فتى ٢٠١٩-١٠-١ زاخۆ.

١٥. محسن عومەر مەعرۇف، ل پیکه‌فتى ٢٠٢١-٣-١٨ زاخۆ.

١٦. مستەفا مەممەد حەسەن، ل پیکه‌فتى ٢٠٢٠-٨-٢٠ زاخۆ.

ج. بېرەوەرى

١. ژيان عومەر، قەھەمانى چار سىنۇران شەھيد عومەرى لەعلى، چاپا ئىكى، چاپخانە يا هاوار، دەۋك، ٢٠٠٥.

٢. حسین عوسماڭ كەلەش، پىشىمەرگە يەك ژيان و بىرھاتىن ١٩٦١ - ١٩٩١، چاپا ئىكى، چاپخانە يا خانى، دەۋك، ٢٠١٥.

٣. حسین عوسماڭ كەلەش، سەرقەلەمىن من، چاپا ئىكى، چاپخانە يا خانى، دەۋك، ٢٠١٠.

٤. مەممەد گۇارى، شۇرەشا گولانى دىرۇك و بەرخۇدان، چاپا ئىكى، تەھران، ٢٠٢١.